

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Egy sorra két sor egyzet 20 fill.
naponként következéskor 16 fillér.

Együttel két sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, december 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Néppárti bűnbak.
- Bontják a Károlyi palotát.
- Képviselők lovagias afférja.
- A „Hollandi” sikkasztól.
- Megőrült képviselő.
- Nem kell a katolikus cselédotthon a falusi lányoknak.
- Bírói zárlat özvegy Kintzig Ferencné vagyonára.
- Fegyházra ltették a miniszter merénylőjét.
- Szápá y Pál tíz milliós nyeresége.
- Zugbankárok a vádlottik padján.
- Ifjusági kongregáció az aradi főgimnáziumban.
- Bizottságok ujjaalakítása.
- Negyedszázad a színpadon.
- Tarkaságok.

Julcsa nem megy a városba.

Arad, november 30.

Nem, akármilyen lendülettel hivatgatták azok a felhívások, amelyeket a Katolikus Háziasszonyok Egyesülete küldött szét, többnyire a tiszteendő urak útján. Ezer ilyen fölhivás ment szét, s mindössze három, Julcsa három nőcseléd-társa jelentkezett a gróf Károlyi Gyula-utcában, a háziasszonyok cselédközvetítőjénél.

Julcsa tehát, akárhogy vesszük, megkosarazta az egyesületet, amely lelkesedéssel, telve jó szándékkal, és mindenestre önzetlenül akarta a cseléd-ügyet rendezni, a háziasszonyok számára jó cseléd-ről s a cselédek részére jobb sorsról gondoskodni. Ez, úgy látszik, nem sikerült, s nekünk szinte kedvünk lenne azt mondani: ha a Julcsa ennyire indolens, akkor

később, mire csak megjön a kedve, hogy a városba jöjjön, megérdemli, hogy a cupringer kizsarolja, s amíg helybe jut, a legrondább vackokban töltse az idejét.

Ezzel azonban nincs elintézve a kérdés s azzal se, hogy a Katolikus Háziasszonyok Egyesülete ez akciójának balsikerét bejelentette. A cselédkérdés nagy, jelentős kérdés s mindenkit, aki annak rendezésére ötletet és fáradságot költ, meg kell becsülni. Nem tudtunk ugyan lelkesedni azon, hogy ez az akció felekezeti színek alatt indul meg, — de ha az erősen előregbült bajokon így lehet segíteni, legyen úgy.

A mint látható, nem sikerült. Esietünk mindjárt azt a véleményünket leszögezni, hogy e kudarcnak nem a felekezeti éi volt az oka. A cselédkérdés rendezése s annak legfőbb része a cselédközvetítés semminő, hasonló szervezeti társadalmi egyesületnek nem sikerülhet, amint hogy kevés eredménnyel, vagy csak Potemkin-eredményekkel működnek az ugynevezett Mária-egyletek.

Julcsa — mondjuk el az ő gondolatát — nem szívesen adja oda magát a társadalmi, többnyire nagy diszszel és nyilvánossággal folyó akció eszközül. Ez a hivatás már az árva gyermeknek is kellemetlen, akit a nagyságos asszonyok egyesületei fényes ünnepek keretében ruháznak fel. De ezzel legalább könyörületességet cselekszenek. De Julcsa nem szorult könyörödományra, ő azért

megy cselédnek, hogy a két keze munkájával megéljen: miért kell vele a nagyságos asszonyoknak bibelődni, pompázni?

S akármilyen gögös, azt mondhatnók: feminista-gögös ez a fölfogás, de van benne igazság. A cselédkérdésnek vissza kell térni arra az útra, amilyen Aradon egyszer már elindították: a hatósági útra. A város, amelynek e célra tekintélyes alapja van, meg akarja csinálni a hatósági cselédközvetítőt, amely a cupringereket lassan megszünteti. Akkor jelentkezett a Katolikus Háziasszonyok Egyesületének akciója. A város, mint udvarias emberek társasága, félre állt és utat engedett az egyesület akciójának: próbálják meg, mesdames. A próba — nem kárörömmel mondjuk — nem vált be. Most újra a hatósági formával és móddal kell előállani.

— No és azt hiszi ön — kérdezi bizonyosan a nagyságos asszonyok egyike, — hogy Julcsa inkább bejön a városba, ha a bürokratikus vezetett intézmény hívja; szívesebben megy a rendőrhadnagyhoz helyet keresni, mint az urinők egyesületéhez?

Ez csak azon mulik, amíg a Julcsának tiszta fogalmi lesznek arról, hogy mivel tartozik neki, a cselédnek, az állam, a hatóság. Mihelyt meg fogja tudni, hogy a hatósági cselédközvetítő nem könyörületességet és jótettet mivel vele, hanem kötelességet teljesít; hogy neki, amikor kenyeret akar keresni, hely után néz, ép oly természetes joga az, hogy a

Papa.

(Vigjáték 3 felvonásban. Itta: Flers és Caillavet. Fordította: Molnár Ferenc. Bemutató előadás.)

Szerencsés ötlettel választotta meg Szendrey Mihály a jubiláris darabot. Francia vigjáték, melyben a pikantéria alig hogy megüti a hallgató fülét, vigjáték, melyben van mese, ötlet, sziv. és ahol telivér emberek élnek le a maguk kis regényét. Régen láttam darabot, melynek hatása alól olyan nehezen tudnám kivonni magamat. Csupa boldog ember, akik közel félkőznek a szívékhöz, nagyobb emoió, drámaiság nélkül élnek, olyanok, akiket nem egy könnyen bír le a boldogtalanság, de akik nagy lelki gyönyörűséget találnak a boldogságban. Nem tucat emberek, mind külön-külön egyéni a maga lelki világában. A fiu, aki szemrehányás nélkül akceptálja huszonöt év múlva jelentkező grófi apját, nem csinál tragédiát hosszú mellőztetéséért, hanem egyszerűen elfogadja az új helyzetet. Az apa, aki oszmórt ksp a nagyvilági élettől, valóságos revelációt él át a késői szerelemben, boldog, reménykedő, sőt lemondásra is kész, sohasem tragikus, mindig mosolygósan de-

rűs, örömrre, életre termett. A legrokonszenvesebb emberek egyike, akit színpadra vittek. És a lány? Valóságos poezis, viruló rózsabimbó, akit megérintett a dér, de nyomot nem hagyott rajta. Szemtől szemben állt a bűnnel majdnem martalékul esett, de jó szelleme tisztán, patyolatosan megőrizte. Finom koketteria a legteljesebb tudatosság nélkül, olyan mint egy kristály patak, melynek habjai rohanva tüntetik el a vízbe eső szennyet. Csak a csillogását, az üdőségét a bájait látjuk.

Nem is hinné az ember, hogy a Papát ugyanazok az emberek irták, akik a Királyban a legszélsőbb pikantériáig mentek el és most egyszerre romantikára adták magukat. Csak a sziporkázó ötletekből, az elegáns sparszűkből, elmés paradoxonokból ismerünk rájuk, de ezek aztán telivér Flers és Caillavet. Olyanok, amilyeneket utánuk csinálni lehetetlen, utánuk mondani is művészet. Brillians munka, éles megfigyelés, bravuros beállítás például De Larzoc gróf szakítása a régi ledér élettől. Három perc alatt két régi kedvesétől vesz bucsut derűs rezignációval. Ime: „Adjon át egy üzenetet valakinek” A kedvese: Kinek?

Lazoc: Azt még nem tudom. De okvet-

lenül mondja meg mindazoknak, akiket még valaha szeretni fog, hogy van valahol egy ember, aki irigyli őket és tudja miért.

Aztán jön a másik és vége a multnak, jön az új élet, az apai gondok, a kötelesség. Ezt is milyen egyéni szempontból fogja fel ez a világfi. A rusztikus, elhanyagolt fiuból, valami elegáns liezannal akar társaságbeli embert faragni. Itt már érvényesíteni akarja a szerelmi téren szerzett bőséges tapasztalatait. A hölgy megválasztásánál óvatos akar lenni. „A színesző megbolondítaná” — mondja meghitt barátjának, Charmeuilnak — egy nagyvilági hölgy meg nagyon sokba kerülne neki. A jó polgári osztályban keresek valakit számára. Valami felvilágosodott és mégis konzervatív nő!... Kicsit komplikált dolog. Olyan nő kell nekem, aki megcsalja az urát, de azért nagyon családis.

Charmeul: Röviden: nyugodalmas viszony.

Ime milyen megható gondossága egy vivőr apának, aki huszonöt éves fiut akar nevelni kezdeni.

És ebben az ötletes formában, minden feltűnő zökkenés nélkül változik át a penzionált nagyvilági férfit, romantikus szerelmessé. A

városhoz forduljon, mint akármelyikünknek, hogy tűz esetében rendőrért kiáltson, a házunk elé világítást és kövezetet követeljen, akkor a Julcsa teljes önérzettel és nyugodtan jön be a városba, a hatósági cselédközvetítőhöz, amely egyenesen és csakis ő miatta készült; azért, hogy a cupringer ne sarcolhassa meg őt igazságtalan adóval, s ne válogathasson a jobb és rosszabb helyek között, amikor őt helybe szerzi. És mert a jól vezetett hatósági cselédközvetítőnek ilyen intézménynek kell lenni, olyanak, amely — mondjuk ki, — nem divatból és nem egyesek nemes fölbuzdulása alapján, hanem a hatósági kötelesség fölismeréséből végzi ezt a missiót; meglátják, Julcsa inkább bejön a városba, mint az ezer felhívás hatása következtében.

Néppárti bünbak.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 30.

A részletes belügyi vitának mai harmadik napján is csupán a főváros ügyeiről esett szó a Házban. Szmrecsányi György hosszú beszédében felelt Hock és Vázsonyi tegnapi polémiájára, azután pedig Heltai Ferenc védelmezte meg még egyszer a fővárosi adminisztrációt. A belügyi tárca többi tételéhez nem akadt szónok s így a költségvetést a Ház ma egészen elfogadta. Holnap már a kereskedelmi tárcát tárgyalják.

Az ülésen Návay Lajos elnökölt, akinek bejelentéseit után

Bianár Béla előterjesztette az igazságügyi bizottság jelentését a konzuli bíraskodás meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat dolgában.

Ezután folytatta a Ház a belügyi tárca részletes vitáját.

Szmrecsányi György válaszol Hock és Vázsonyi beszédre. Tiltakozik az ellen, hogy őt a főváros ügyeiben analfabétának tartásák csak azért, mert kellemetlen igazságokat mondott. A tisztviselői fizetését nem sokálja, csak ép furcsának találja, hogy 50-60-100 milliós adósságokat csináló város főuri fizetéseket ad s annyi tisztviselőt tar, mint a közös hadse-

reg. Hock és Vázsonyi olyan vádak ellen védekeztek, melyeket ő nem mondott s a fölhozott vádak ellen nem tudtak védekezni. Főntartja, hogy a gázgyár megváltásánál klikkérdekelt játszottak közre, hogy Heltai Ferenc száz-ezer koronás fizetést kapjon s még a felelősséget is elháríthassa magáról. Klasszikus tanu-ja akadt tegnap: a belügyminisztérium, amely nem hagyta jóvá a gázgyár szabályrendeletét, mert nincs meg a kötelező ellenőrzés. És mikor ezt a belügyminisztérium is megállapította, hogyan meri akkor Vázsonyi azt állítani, hogy üldözte a panamákat? Egyenesen botrányosnak tartja, hogy a gázgyári bizottság tagjainak ép Vázsonyi indítványára prezen- markákat állapítottak meg. A városi villamos részvényeinek megszerzése drága üzlet volt, ami természetes is, mikor tömegével veszik a részvényeket s nem ügyesen, kéz alatt. Adatokkal bizonyítja, hogy a városi klikkek a szavazatokat állandóan hamisítják. (Nagy zaj.)

Főkiáltások: Miért nem vitték a bíróság elé?

Szmrecsányi György: A szociálisták megpróbálták, de nem mentek vele semmire.

Huszár Károly: Mert a bírák és ügyészek is szabaddóművesek. (Nagy zaj és ellentmondások a jobboldalon.)

Ifjabb Erdély Sándor: Ne gyanúsítson, ez nem járja.

Kubinyi Géza: Ez korosmába való beszéd. Disznóság, amit Huszár mond.

Huszár Károly: Igenis, a bíróságok és ügyészek meg vannak méltéyzve. (Nagy zaj.)

Zboray Miklós: Mi az Kubinyi ur?

Kubinyi Géza: Dummer Auguszt.

Elnök az izgatottan kiabáló Huszár Károlyt kétszer egymásután rendreutasítja.

Szmrecsányi György: Csodálkozok, hogy Vázsonyi a multkor himnuszt zengett a hazáról és a vallásról, holott eddig mindig e kettő ellenségei között ült. Most is nyitott ajtót hagy magának azal, hogy a szociáldemokrata állásponthoz való esetleges csatlakozásról beszélt.

Pető Sándor: A szociálisták is hazafiak, csak nem olyanok, mint ön.

Szmrecsányi György: Üdvözlí a belügyminisztert a gázgyári szabályrendelet visszautasításáért. Ajánlja határozati javaslata elfogadását.

Székely Ferenc igazságügyminiszter Szmrecsányinak a bizottsági tagok választása körüli visszaélésekről mondott szavaira reflektálva kérdi, hogy a följelentők kihasználták-e a felebbvitelt? Azért kérdi ezt, mivel az ügyet meg akarja vizsgálni.

Szmrecsányi György kijelenti, hogy a fölbevezetés azért nem történt meg, mert nem volt a följelentőknek kilátásuk, hogy a vád képviselőt átvegyék.

A Ház ezután a tételt és Szmrecsányi határozati javaslatát elfogadta.

A főpolgármesteri járandóság tételénél Heltai Ferenc Szmrecsányinak válaszol. Szmrecsányi csak rágalmaknak és besugásoknak adott hitelt. Mióta tartja Szmrecsányi a szociálistákat és az ő lapjukat olyan hiteles forrásnak, hogy folyton ezeket idézi? A városi villamos részvényeit nem Krausz Simon vette meg a fővárosnak, hanem csak közvetítette a vételt; a vásárlás egy Károlyi gróf vezetése alatt álló konzorciumtól történt. A gázművek működéséről Szmrecsányi nem illetékes ítéletet mondani. A gázgyári szerződés megkötésére neki semmi befolyása nem volt. Az átvétel teljesen a szerződés föltételei értelmében történt. Aki mégis való adatok nélkül gyanus dolgokat emleget, közönséges gyanúsító. A gázgyári szabályrendelet tizenhárom hónapig hevert a belügyminisztériumban jóváhagyás nélkül s most is voitaképen kicsinyes okokból nem hagyták jóvá. Ezeket az ellentéteket azonban a főváros békésen elfogja intézni a miniszterrel s a miniszternek ebben az eljárásában nincs semmi ellenséges lépés a főváros iránt. (Helyeslése jobbról.)

A tételt a Ház elfogadta.

Farkas Pál személyes kérdésben magyarázza ki egy közbeszólását.

A Ház ezután vita nélkül megszavazta a belügyi tárca többi tételét.

A holnapi ülés napirendjére a kereskedelmiügyi tárca tárgyalását tűzte ki a Ház.

Az ülésnek háromnegyed kettőkor volt vége.

Bontják a Károlyi palotát.

— A hitbizományi bíróság tárgyalása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30.

A fővárosnak egyik nevezetessége, a Belvárosban levő, Károlyi-palota, amelyhez egy darab történelem is fűződik, még sem kerül el sorsát. Nemsokára tót napszamosok csakánya fogja bontogatni a nemes egyszerűséggel épült egyemeletes palotát s eltűnik majd a három utca által határolt óriási kiterjedésű kert is, hogy helyet adjon még hatalmasabb bérpalotáknak. Egy darab romantika tűnik el ezzel ismét a Belvárosból, amelyet szintén nem hagy érintetlen a modern haladás szelleme s amelyet ma is már csak a főváros öregb nemzedéke ismer olyannak, amilyen igazában volt.

Ma a hivatalos lap foglalkozik a Károlyi-palotával. A hitbizomány jelenlegi birtokosa Károlyi Mihály gróf kérvényi adott be a hitbizományi hatósághoz, hogy a Károlyi palota

fia menyasszonyával kirándulásokat tesz, virágot szed, tenniszeznek, elmés bohóságokkal szórakoztatja és anélkül, hogy tudnák, mind szorosabb és szorosabb lesz köztük a kapcsolat, melyet nem érznek és ép azért félnek tőle, hogy szétválk és ők elvesztek egymásra nézve.

Epen azért, ahelyett, hogy közelednék a fiatalok esküvője napja, a terminus mindig bizonytalanabb. Félve, remegve gondolnak arra, hogy ez az idill megszűnik és a szép regénynek vége. De nem lesz vége. A fiu, ez a derék, egyenes jellemű ember, akinek paraszti modora és külseje a legideálisabb lelket takarja, a fiu nem akar sem maga boldogtalan lenni, sem másokat azzá tenni és tiszta helyzetet teremti.

Most már ő maga kívánja az őszülő fejű is fiatal lelkű apának boldogságát. Szinte hűvel veszi rá az apját, hogy vegye feleségül azt a leányt, akit szerelemmel szeretett, da akinek finom lénye nem alkalmazkodhat az ő darabos természetéhez. És az apa ellentétele, ennyi gyengédségre meghajlik, elveszi a fia menyasszonyát, az első nőt, akit annyi száz közül először szeretett életében.

Ugye mennyi kedves, keresetlen báj van ebben a darabban? Tangernyi, szinte pazarul

sok. És mindezt a szépséget a legjobb, a legszébb, a legélvezetesebb megjátszásban kapjuk. Mintha a szereplők valamennyie azon igyekezett volna, hogy a jubiláló Szendreynek művészetük legjavával hódoljanak.

Maga Szendrey adja a címszerepet, az ellenállhatatlanul kedves De Larzocot, az ő egyéniségét is jellemzi, minden szeretetreméltósággal, ötletességgel és fiatalos ruhiával. Ennek a De Larzocnak elhiszük, hogy még mindig sziveket hódító, poetikus és világi. Csupa szívvel karakterizálja a szimpatikus embert, akinek még a léhaságai is kedvesek, megkapók. Sikere spontán, még jubiláris alkalom nélkül is, és a közönség még sokszor fog gyönyörködni keresetlen művészetének újabb képalakításában.

A fiut Beregi Sándor dr. adja a legnagyobb művészi megértéssel. Rusztikus, de nem paraszt, darabos, de nem bárdolatlan, egyenes, de nem kiméletlen, amellott első megjelenésétől rokonszenves. Hálás szerepet kapott, amelyet megbecsül és mindannyiunk gyönyörűségére játszott meg. A fényes siker nagy része Beregi dr.-é.

A poézist, a bájít Harmath Józsa képviselte. Ha szívet kell egy szerepnek adni. Ha a

szívnek hangot kell adni, akkor Harmath Józsa kell a szerepet bízni. Csodálatos megérzéssel tudja alakjait megszólaltatni, minden szavával valósággal beleleopja magát a lelkünkbe, örömeink örülünk es ha valami veszedelem környekezi meg a boldogságot, féussel aggódunk érte. A legközvetlenebb művésznőnk Harmath Józsa, akinek kevés hasonlival dicsekedhet a magyar színészet. Az ő Georginája külön gurmonderiája a darabnak.

Gyöző, Charmeuilja a legfinomabban stilizált Saint-Hypothese, egyik büszkesége az a bemutatónak és az lesz a tobbi előadáson is. Várnay az abbé szerepében ismét fényeset produkált, őszinte elismerést érdemelve a mindig kiváló művészetével. Vendrey Vilma a kis Jeanne szerepében a szerelmes szívé kis paraszt leányt sok egyéni kedvességgel adta, melynek nyomán őszinte siker fakadt. Kis szerepeket adtak, nagy tetszés mellett Novák Irén, Neógrády Dóra, Nógrády Vilma és Herold Ede.

Szép premier volt, melyet Szendrey jubileumának ünnepi hangulata felejthetlenné tett.

Horovitz Gusztáv.

helyére bérházakat építtethessen, az új Károlyi-palota részére pedig a fővárosban új ingatlan vásárolhasson. Az erre vonatkozó hirdetés a következő:

A budapesti kir. törvényszék mint hitbizományi hatóság közzéteszi, hogy a néhai Károlyi György gróf által alapított hitbizományt érdeklőleg a hitbizomány jelenlegi birtokosának, Károlyi Mihály grófnak beadott kérvénye felett, ennek érdembeli elintézése előtt az érdekelt felek meghallgatását rendelte el s ennek fogaratosítása végett 1912. évi január hó 3. napjának d. e. 9 óráját tűzte ki határnapul maga elé (Alkotmány-utca 14. sz. III. em. 8. ajtószám, mikorra a folyamodót, a hitbizomány gondnokát és az első várományost közvetlenül, a további várományosokat pedig a hirdetmény útján azzal idézi meg, hogy elmaradásuk esetén a kérelemhez hozzájárultaknak fognak tekintetni.

A hitbizomány birtokosa a következőket kéri, ugymint:

1. hogy a Budapest székesfőváros pesti részének 343. sz. tkvi. betétben, 344. hrsz. alatt felvett és 3862¹⁰/₁₀ négyszögöl területű (Károlyi-palota, IV. ker.) ingatlan becsültelesség meg egy királyi törvényszéki hites szakértő közbenjöttével.

2. hogy becsü megejtése után az elvi engedély adassék meg ahhoz, hogy a fenti ingatlanra a birtokos bérházat vagy bérházakat építtethessen.

3. hogy ezen ingatlan helyett az emelendő új hitbizományi palota részére Budapest székesfőváros területén új ingatlan vásárolhasson és azon a palotát felépíttethesse.

4. hogy mindezeknek fogaratosíthatása céljából a szükséges jelzálogkölesönként 35, vagy 50 évi törlesztés mellett záloglevelekben felvehesse, amely a felveendő kölesönnek biztosítására lekötetnék a fent érintett ingatlan és a szerzendő is, valamint az azokon építendő bérházak, illetve palota,

5. hogy a felveendő kölesöntőke magasága a részletes tervek, költségvetések és a megveendő telek megvétele után ugyancsak bírói becsülés alapján állapíttassék és engedtesék meg.

VÁROS ÉS MEGYE.

Bizottságok ujjaalakítása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30.

A törvényhatósági bizottság december havi közgyűlésében a törvény intézkedései szerint köteles kiegészíteni és ujjaalakítani bizottságait. A törvény részletesen felsorolja, melyek a minden év végével való választás alá eső bizottságok és úgy intézendő a választás, hogy a bizottság már január elsején megkezdhesse működését.

Ez év végével lejár az igazoló választmány mandátuma, melynek elnökét, továbbá három tagját a főispán ajánlja öt tagját pedig a közgyűlés a polgármester előterjesztésére választja meg. A igazoló választmány tagjai: Robitsek Ágoston elnök, Barabás Béla dr., Mandl Vilmos dr., Mülek Lajos dr., Parecz Béla dr., Sugár Jenő dr., Tagányi Sándor dr., Tolnai János dr. és Vajda István dr.

A közigazgatási bizottságban öt tagsági hely üresedik meg kilépés folytán, míg öt tag további egy esztendőre mandátummal bír. A kilépők: Mülek Lajos dr., Müller Károly, Nagy Sándor dr., Nesnera Aladár, Robitsek Ágoston dr. **Benntmaradók:** Barabás Béla, Ottenberg Tivadar, Ring Géza, Rosenberg Miksa dr., Steinhardt Mór dr.

Ujjaalakítandó a sorozó-bizottság, melynek tagjai Blaskovich Antal, Nikolics Sándor, Mittler József. A bizottság negyedik tagja, Heim Bertalan még év közben elhunyt.

Lejár az esküdteket összeíró bizottság tagjai mandátuma is, amelynek tagjai Somló Ármán dr. és Heitz Nándor dr., bizalmi férfiak Koszka Emil, Kohn S. N., Nikolics Sándor, Sugár Jenő dr., Steiner Ferenc és Steigerwald Alajos.

A többi bizottságokban nem történik változás ezuttal, csak az iskolaszékből, továbbá az iparostanonciskola felügyelő bizottságából kimaradó Kristyóri János helyére kell új tagot választani. Az egészségügyi bizottságban Kronstein Vilmos dr. helye töltendő be.

Virilis jegon a törvényhatósági bizottságban helyet foglaló tagok közül többen lemondanak jogukról, mert választott tagjai a közgyűlésnek és két tag helyett a bíráló választmány másokat állított be a végleges lajstromba. Ezért a polgármester azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a póttagok közül rendes tagoknak hívja be a következőket: Steiner Ferencet, Lengyel Marót, Barabás Bélát, Reisinger Ferenc dr.-t, Hegyi Albertet, Mairovitz Mórt és Mayer Miksát.

Képviselők

Iovagias afférja.

— Békés elintézés. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 30.

A képviselőház mai ülésén Szmracsányi György folytatta támadásait a főváros ellen. Beszéde közben, melyet amugy is sokszor szakítottak meg a közbeszólások, egy lovagias affér is támadt Kubinyi Géza munkapárti és Zboray Miklós néppárti képviselők közt.

Szmracsányi harcias beszédét buzgón támogetta Huszár Károly, aki állandóan közbeszólt és egyszer ezt a megjegyzést tette:

— A bíróságok is csupa szabadkőművesekből állanak.

Kubinyi felháborodva kiáltotta erre Huszár felé:

— Ki kell dobni az ilyen népséget!

— Gyalázat, amit beszélnek!

Az elnök rendreutasította Huszárt. A nyugalom nem állt helyre, a lárma, az izgalom nőtt, ahelyett, hogy elmúlt volna és később még hevesebb összecsapások voltak, amikből affér is lett. Amikor arról volt szó, hogy mennvi a gázgyár igazgató jövedelme, Zboray Miklós elkacagta magát:

— Csak százezer korona! — mondta nevetve.

Kubinyi Géza itt megint közbeszólt:

— Talán irigyli? — kérdezte Zboray Miklós.

Kubinyi erre így szólt:

— Dummer August!

Zboray ezt nem hallotta, a folyosón később mondták meg neki, hogy mit kiáltott feléje Kubinyi. Zboray Miklós erre a folyosón nyomban megkereste Kubinyit és felelősségre vonta.

— Igaz, hogy azt kiáltottad felém, hogy — Dummer August?

— Igaz, sajnálom, igaz.

— Akkor másképp intézzük el! — szólt Zboray és otthagya Kubinyit.

Szmracsányi György és Zlinszky István útján provokáltatta Zboray Kubinyi Gézát, aki ifju Erdély Sándort és Farkas Pált nevezte meg megbízottai gyanánt. A segítők nyomban elintézték az ügyet. Kubinyi Géza ugyanis ki-

jelentette, hogy nem akarta sérteni Zboray Miklóst, amit mondott elszólásnak tartja és őszintén sajnálja. Így az affér békésen befejezést nyert.

A „Hollandi“ sikkasztói.

— Pesti fiuk és pesti leányok. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 30.

Részletesen foglalkoztunk ma *Biró-Braun* Bélának, a Hollandi Életbiztosító-Intézet hivatalnokának harmincezer koronás sikkasztásával. A sikkasztó *Mokkos Géza* nevű barátjával és két leánnyal automobilon szökött meg a fővárosból, de Veszprémben elfogták őket s ma reggel már az egész társaság a budapesti főkapitányság épületében várta további sorsát.

A sikkasztás egész története, beleszámítva a véghezvitel módját, a társaság szökését és ma délelőtti viselkedésüket a főkapitányság épületében, a könnyelműségnek, a léhaságnak megdöbbentő képét tárja föl. *Biró Béla* és barátja, *Mokkos Géza* típusai a léha fiatalembernek. Bár csak hatvan forint havi fizetésük volt, mégsem nélkülöztek semmitsem, ami az uri élet folytatásához szükséges. Kávéházi élet, éjszakai mulatozás s a barátinők sokasága vette őket körül s mind ennek hatvan forintból kellett kitelni. Természetesen ez az összeg az ilyen élethez kevés volt s azért pénzt kellett szerezni. Megkezdődtek az apróbb inkorrektégek, majd már szélhámosság és csalások s végül a tegnapi sikkasztás.

A Veszprémben tegnap este tizenegy órakor elfogott sikkasztókért még az éjjel két detektiv automobilon ment Veszprémbe, a hová három órakor érkeztek meg. A négytagú társaságot és visszairdultak a fővárosba s kevéssel nyolc óra után már a főkapitányság épületében voltak. *Krecsányi Kálmán* detektivfőnök hallgatta ki a bűnösöket, akik egyelőre még nem tettek részletes vallomást. Előadásuk és vedekezésük élénk világot vetett arra a társaságra, amelyben *Biró Béla* fiatalágát töltött.

A főbűnös, *Biró Béla*, elmondotta, hogy az apja hajóskapitány, aki most is távol van a fővárostól. Ő inkább édesanyjának felügyelete alatt nőtt föl, azinek sohasem tetszett az ő társasága. Különösen egy *Szekendi Tibor* nevű fiatalembertől tiltotta el, aki azelőtt szintén a Hollandi Életbiztosító Intézet szolgálatában állott, de elbocsátották. Ez a *Szekendi* volt az ő rossz szelleme. Minden könnyelműségre, apja nevével való adósságinálásra, hamis kötelevények irására ez a barátja csábította, s még hozzátette, hogy a sikkasztást is ez a barátja eszelte ki. Meg is állapodtak még a részletekben is, amit úgy terveztek, hogy az elsikkasztott pénzt sz. u. c. *Szekendi* veszi át tőle. Azonban elhidegülték egymástól, úgy, hogy az eredeti tervtől *Biró* eltért.

A sikkasztás után *Biró* a *Kossuth Lajos*-utcából egyenesen a *Huzella Emil*-féle város-ház-téri sportüzletbe ment, ahol kétszáz koronáért mindenféle automobil-felszerelési cikket vett, majd elsieltett a *Váci* utca 58 ik számú házba, *Lőrinczy Gusztáv* festő műtermébe, a hová már tizenkét órára förendelte *Mokkos Gézát* és két leányismerősüket, *Csányi Rózsát* és *Kern Katát*. A sikkasztásról csak *Mokkos* tudott s a leányokat csak anyiban avatták bele a dologba, hogy automobil-kirándulást tesznek. A két könnyüvéru leány természetesen örült a gavallérok meghívásának, akik mint gazdag szülők gyermekei többször dícsékedtek nekik a vagyonukkal.

Biró mindegyik utas fejébe egy-egy automobil-sapkát nyomott s ezzel az automobil elvágatott. Későn délután érkezett meg *Székesfehérvárra*, ahol urasan megebédelték s negyvenhét koronát fizettek, majd folytatták útjukat *Veszprém* felé, ahová este érkeztek meg. A két korona szállodában vettek szobákat, azután megvacsoráztak. Korán lefeküdtek, úgy hogy mikor tizenegy órakor a veszprémi rendőrség emberei keresték őket, már javában aludtak. Az volt a szándékuk, hogy automobilon *Svájcb*a szöknek s ott meghúzódnak, amíg a sikkasztás nyomán támadt kutató munka nyomukat veszi s azután *Amerikába* hajóznak új életet kezdeni.

Hasonlóképen adta elő a sikkasztást Mokkos Géza is, akinek kihallgatása után most már detektíveket küldtek Szekendi Tibornak a lakására is s a déli órákban már ő is a főkapitányság épületében várta kihallgatását.

Biró és Mokkos kihallgatása után a leányokat hallgatta ki a rendőrség. Elmondották, hogy nyomdászleányok voltak s hónapokkal ezelőtt ismerkedtek meg udvarlójikkal. A rendőri nyomozás csakhamar megállapította, hogy semmi közük a sikkasztáshoz s csupán az automobil-kirándulásban vettek részt. A leányok rossz szobaleány benyomását keltik. Csányi Rózsi korlátolt teremtsé, aki mindenben csak mosolyog. Társnője már elevebb eszű, akin meg látszik, hogy az utcaán nevelkedett és sokat járt kávéházakba és mulatókba. Mindketten közömbösen veszik a dolgot és inkább reklámnak, mint kellemetlenségnek gondolják.

Az elsikkasztott pénzből mindössze nyolcszáz—ezer korona hiányzik, a többire a rendőrség már rátette a kezét.

Megőrült képviselő.

— Incedy Samu báró a tébolydában. —

Távirati tudósítás.

Kolozsvár, november 30.

A széki kerületben, amely arról nevezetes, hogy a legkisebb magyar választókerület, Incedy Samu bárót választották meg munkapárti mandátummal.

Ez a mandátum a legközelebb megüresedik: Incedy Samu bárót ugyanis, aki megőrült, a kolozsvári állami elmegyógyintézetbe szállították, legközelebb gondnokság alá helyezik, amiért a mandátumát elveszti. Incedy Samu báró öreg ember, keveset szerepelt; a politikai életben alig vett részt és csak ritkán volt látható a képviselőházban, ahonnan most annyira tragikus körülmények között tűnik el, egészen csaknem úgy, mint a szegény Papp Elek.

Ma egy hete történt, hogy Incedy Samu báró kínos feltűnést keltett Széken hirtelen történt megőrülésével. A régóta betegeskedő agastyán felöltő nélkül szaiadgált az utcákon és harsán hangon kiáltozta:

— Automobilt! Automobilt! Adjatok egy automobilt. Hadd menjek Budapestre. Rendet akarok csinálni odafönn...

Az utcán járókelők csak nagynehezen tudták lecsendesíteni a tomboló képviselőt, akin a kétségtelen elmebetegség tüneteit konstataálták. A báró családja nyomban elhívatta Kolozsvárról Lechner Károly dr. egyetemi tanár, elmegyógyászt, aki kiment Szekre, megvizsgálta a bárót és agylágyulást konstataált rajta. Incedy autóbilon Kolozsvárra szállították és az ottani elmegyógyintézetben helyezték el.

A kolozsvári állami tébolydában a következő felvilágosításokat adták Incedy Samu báró állapotáról:

— Incedy Samu bárót a múlt héten pénteken szállították be az elmegyógyintézetbe. Az agylágyulás (paralísis progressiva) súlyos és egyre súlyosbodó tüneteit állapították meg rajta, állapota egészen reménytelen. Állami kórházaknál nincsen törvényszéki orvosi ellenőrzés, ellenben minden hónap elején hivatalból bejelentjük az elmebajosokat a gondnokság alá helyezés miatt. Incedy Samu bárót is december első napjaiban gondnokság alá helyezik.

Az elmebeteg agg báró állapota egészen reménytelen. Szomorú katasztrófája Erdélyben nagy részvétet kelt. Órági főnemes család sarja a báró. Jogi tanulmányokat végzett, majd Német és Franciaországban tett hosszabb tanulmányutakat. Állandó és tántoríthatatlan híve volt a szabadelvű pártnak, most a nemzeti munka-

párt tagja lett. A legutolsó választásokon az ország legkisebb kerületében választották meg, Széken 109 szóval ellenjelöltje 10 szavazata ellenében.

Nem kell a katolikus cselédotthon a falusi leányoknak.

— Ezer felhívás a plébánosokhoz. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30.

Az aradi Katolikus Háziasszonyok egyesülete ma délután 3 órakor tartotta első rendes közgyűlését a városháza tanácstermében. A közgyűlést, amelyen a tagok szép számmal jelentek meg, Lakatos Ottó minorita rendfőnök nyitotta meg és azzal okolta meg az 1910. évi működésről beszámoló közgyűlésnek az év elejéről mostanra maradását, hogy a belügyminiszter késedelmesen adott engedélyt az egyesület azon kérelmére, hogy az állami gyermekmenhelyekből adjanak növendék leányokat az egyesület cselédotthonába.

Keresztes Arzúné az egyesület titkárnője felolvasta az évi jelentést, amely főleg a cselédkör és cselédotthon alapításáról számolt be. A cselédkör a Ferenc téri polgári iskola egyik helyiségében működött és vezetője, Vargassy Árpádné, az egyesület egyik alelnökője sikeresen irányította a cselédek szellemi és erkölcsi képzését, azonban anyagi erők híján arra az időre kellett halasztani a működés folytatását, ha az egyesület saját házában helyezheti el a cselédkört. — A cselédotthon is csak bérházban tudták megnyitni és a beszűntetés veszedelmétől ezt az intézményt csupán az mentette meg, hogy a kultuszminiszter a valálálapból hétezer korona kamatmentes kölcsönt adott az aradi háziasszonyok egyesületének házvétel céljára. Ebből az összegből és az aradi árvaszékiől kapott kölcsönből vették meg a gróf Károlyi Gyula utcai házat, amelyben az otthon ma van. Nagyobb ház vételére gyűjtőleveket bocsátottak ki.

Az egyesület vagyona 4993 korona bevétel és 2584 korona kiadás mellett: 1910. márciusában 2409 korona volt, ez az összeg azonban az időközi nagy kiadásokkal lepadt és ma 1303 korona a készpénz vagyon.

A cselédotthon működéséről különben vezetője Róka Józsefné részletesen is beszámolt írásos jelentésében. Juliusban kapott 11 növendéket az otthon, ahol egy évi kiképzésben részesülnek. Magtanulják a főzést, takarítást, kézi munkát. Az otthonban levő leányok hiányos ruházatát most abból iparkodnak kiegészíteni, hogy szeptember elsejétől kifőzést nyitottak az otthonban egy kipróbált szakácsnő vezetésével. A jövedelmet a leányok ruházatra fordítják. Miután azonban a cselédotthon fenntartása még így is nagy áldozatokat kíván, Rókané azt indítványozta, hogy a polgármestertől, illetve a várostól kérjenek ingyen tüzelőfát, a pénzügytől pedig anyagi támogatást.

Lakatos Ottó rendfőnök ezt az indítványt azzal egészítette ki, hogy a várostól ne kizárólag tüzelőfát, hanem általában segílyt kérjenek. Elmondotta továbbá, hogy a cselédközvetítés idáig nem sikerült a katolikus háziasszonyok egyesületének. Aradi cselédek egyáltalán nem jelentkeztek és nem vezetett eredményre az a megkeresés sem, amelyet a környékbeli plébániákhoz intéztek, hogy a plébánosok az Aradra készülő falusi leányok figyelmét az egyesület aradi cseléd-otthonára hívják föl. Talán ezer fölívást küldtek szét és mindössze 3 leány jelentkezett. A katolikus háziasszonyok budapesti központja vasúti missziót létesített és az egyület jelvényes tagjai a pályaudvarokon gondoskodnak a falusi leányoknak a fővárosi cseléd-otthonba irányításáról. Így lehetne Aradon is tenni. Lakatos nem tett erre vonatkozó indítványt a közgyűlésnek, csak a megszívlelendő eszmét ajánlotta a tagok figyelmébe.

A cseléd-otthon tovább fejlesztéséről is volt szó. A mostani házban mindössze három szoba van és ha a felmerült tervek szerint a kifőzés mellett fehérneműtisztítót, ruhamosót is akarnak létesíteni az otthonban, akkor feltétlenül nagyobb helyiségre van szükség. Az egyesület vagyonából lehetne központi fekvésű nagyobb házat venni, mert a szükséges kölcsön amortizációját a jövedelmi források: a kifőzés, a ruhatisztító-intézet, esetleg egy „Uránok otthona” fedeznék. A közgyűlés meg is bizta az elnökséget, hogy saját hatáskörében gondoskodjék a házvételről.

Végül még Múlek Lajosné tett jelentést arról, hogy az egyesület a költségesnek talált színházi műkedvelő est helyett álarcos dominó táncestet rendezzen. Ennek előkészítésével meg is bizták Múlek Lajosné.

Birói zárlat

özvegy Kintzig Ferencné vagyonára

— Táblai ítélet. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30.

Az a jól ismert háborúság, melyet özvegy Kintzig Ferencné folytat fia és veje, mint fiának gyámja ellen most újabb stádiumba jutott. A kassai ítélőtábla kimondotta, hogy Kintzig Ferencné képtelen vagyonát önállóan kezelni s ezért vagyonát zár alá helyezte.

Tudvalevőleg a háborúság Kintzigné és kiskoru Dénes fia közt már évek óta tart. Legjobban talán az jellemzi a helyzetet, hogy az aradi árvaszék indokoltan látta a fiu neveltetését kivenni az anya kezéből s Kintzig Dénes gyámjául kirendelte Jombart, Lajos aradi huszárfőhadnagyot, aki különben veje özvegy Kintzignének.

Legutóbb a kiskoru fiu nevében Jombart, illetve ügyvédje Köpf János dr. a rimaszombati törvényszéktől özvegy Kintzig Ferencnének gondnokság alá helyezését kérte. A kérvény indoklása szerint — mint azt megirtuk — Kintzig Ferencné úgy a saját, mint fiának vagyonát oly módon pazarolja, hogy vagyonának önálló kezelésére nem alkalmas. Kintzignének — mondotta a kérvény — az a célja, hogy nagy vagyonát elpazarolja még mielőtt fia nagykoru lesz, úgy, hogy annak ne jusson kezéhez már semmi.

A rimaszombati törvényszék nem találta beigazoltnak azt, hogy Kintzigné pazarol s vagyonának kezelésére nem alkalmas s így Jombart kérését elutasította. Jombart nem nyugodott bele a törvényszék döntésébe s így az ügy a kassai kir. ítélőtábla elé került.

A kassai ítélőtábla a napokban hozta meg ítéletét s erről ma értesítette az aradi feleket. A tábla megváltoztatta a rimaszombati törvényszék ítéletét s részben helyt adott Jombart kérésének. Kintzig Ferencné nem helyezte ugyan gondnokság alá, de kimondotta, hogy vagyonának önálló kezelésére nem képes, azt adóságokkal telerakja s ezért gőmörmegei nagykiterjedésű ingatlanait zár alá helyezte.

A tábla most felszólította Jombartot, hogy záros határidőn belül hozzon egy zárgondnokot javaslatba. Az ügynek ez a része így végleges befejezést nyert, mert a kassai tábla másodfoku ítélete ellen már nincs jogorvoslat.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

Szápáry Pál tizmillió nyeresége.

— Sorokujfalu nem eladó. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30.

Alig egy fél éve sokat irtak a magyar és német lapok egy magyar mágnás ugynevezett letöréséről. A legtöbb lap nem írta ugyan ki a nevét, de az ismertetőjelek között felemlítette, hogy a fiatal főúr sokat szerepelt a börzén, a löversenyen, a balsikerrel végződött Dunaünnepeleken s az ugyancsak deficittel járó budapesti Pouly féle bikaviadalok egyik főrendezője, ugyszólván vállalkozója volt. Ezek az adatok oly diszkréték, hogy a közönség minden fejtlés nélkül rájöhett, hogy a szóban levő letört mágnás Szápáry Pál gróf, a magyar főváros Szápáry Paliája. A hírt akkor nem lehetett megcáfolni, nyílt titok volt, hogy Pál gróf teljesen tönkrement. Hatalmas birtokából már csak a sorokujfalui, — igaz, hogy elég tekintélyes — dominium maradt meg, de ez is tülterhelve adóságokkal, sőt ez évben már annyira rosszak voltak a gróf anyagi viszonyai, hogy utolsó birtoka is eladó volt.

A sorokujfalui birtok eladására azonban nem került már a sor. Most, a tizenkettedik érában a gróf abba a helyzetbe jutott, hogy a birtokot megtarthatja magának: a vagyont melyet elvitt sok rossz, visszahozta egy jó vállalkozása.

Regéket beszélnek arról a könnyelműségről, mellyel Szápáry Pál vagyonának jórészét elverte. Talán a legjobban jellemzi a könnyelmű főurat, hogy a csibész-zsargot az ő neve után nevezi a „balekot“ ujabban „pali“-nak. A fiatal főúr egyszer Nizzában együtt volt az akkori walesi herceggel, a későbbi Edward királlyal. A mulató herceg azt találta megjegyezni, hogy a világon legjobban szereti a magyar cigánymuzsikát, amióta egyszer halotta a cigányt játszani a budapesti Nemzeti Kaszinóban.

Több se kellett Szápáry Pál grófnak. Menten ezt a lakonikus táviratot küldte haza Radics Bélának:

„Jer rögtön különvonaton egész bandáddal!“

Harminchat óra múltán Szápáry Pál gróf meglepette a gyönyörű cigánybanda muzsikájával a walesi herceget. De bőkezűbb gavallért képzelni sem lehet, mint aminő Szápáry Pál felesége irányában. Mikor nőül vette Predwiecka Henriette grófnét, a fiatal asszony egyik oroszlengyelországi birtokán megjegyezte, hogy szeretne elmenekülni ez észak zord éghajlata alól az enyhe Rivierára. A lovagias ifjú férj néhány óra alatt rendelt számára egy különvonatot Varsótól Mentoneig és ennek a különvonatnak csak nappal volt szabad robognia, éjjelre megállapodott, hogy a grófné nyugodtan alhassék.

Szápáry Pál gróf végzete úgy hozta magával, hogy felesége épúgy nem tudott a pénzzel bánni, akárcsak ő. A grófnének volt a legtöbb és a legszebb hintaja, pompás lova és parádés kocsisa minden arisztokrata hölgy között. Őt magyar, egy német, egy orosz, egy francia, egy angol és egy olasz kocsi tartott egyszerre! Mert azt akarta, hogy vendégei, akik a világ minden tájékáról felkeresték, a maguk anyanyelvén beszélhessenek a kocsiával.

Az esztelen pazarlás s a „pech“, mely vállalkozásait kísérte, hamar elvitték a fejedelmi vagyont. De Szápáry gróf, a „kedves Pali“ mégis csak szerencsés embernek született, meglehetősen nagy utat tett meg a lejtőn, de mégsem jutott annyira, hogy a mélységbe zuhan-

jon. Most, amikor már a rajta élőködők s barátainak jó része már elfelejtették, egy szerencsés „coup“ újra visszahozta a vagyont. Sorokujfalui birtokára már alkudozott Gerliczy Ferenc báró, s Szápáry kénytelen-kelletlen már megvált utolsó birtokától. Az adás-vételt a napokban kellett volna perfektuálni, de most a gróf szombathelyi ügyvédjéhez sürgöny érkezett Szápáry Palitól Párisból, azzal a tartalommal, hogy Sorokujfalu nem eladó.

A gróf táviratának az a háttere, hogy Szápáry Pál gróf Párisban a beszélő-mozgófénykép részvénytársaság megalapításával tizmillió frank nyereséghez jutott és így alkalma van arra, hogy az összes hitelezőit kielégítse.

A hír főúri körökben szinte örömet keltett, hisz Pali gróffal ugyszólván mindenki szimpatizált. A tizmillió megmentette Szápáry Palit a főúri társaság számára s hihető, hogy azok után, amiket Szápáry az utóbbi időben tapasztalt — Sorokujfalu nem lesz több eladó.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: A p a p a, vigjáték. (C. bérlet.)

Szombat: A p a p a, vigjáték. (A. bérlet.)

* A Kölcsey-egyesület harmadik felolvasása mindahárom számában érdekes előadásokból fog állani. Kisfalusi István a tenger alsóbbrendű szervezeteinek társaságából fog jellemző részleteket elmondani, a Petőfi Társaság vonzó előadója tagja, Ferenczy József dr. pedig mindig időszerű és mindig érdekes tárgyról, az újságírásról fog elcsevegni. Juhász Ferenc a „Nyugat“ versírói közül fog egynéhányat legjobb írásaikban bemutatni. A sort Ady Endrével kezdi meg még 1899-ben megjelent első verskötetében megjelent és a későbbi Adyt is jellemző versével: „Jobb nem vagyok...“ Az azóta megjelent kötetekből elszavalja a következőket: „A Hortobágy poetája“, „Nékünk Mohács kell“, „Magyar vigasság“, „A Hortobágy üzenete“.

* Szerelmi vágy. (Az Uránia színház szenzációja.) Még csak pénteken kerül színre az Uránia színház legújabb nagy attrakciója Paul Bourget színműve, mely mindiárt a bemutatott előadásban a közönség ezreit vonzotta az Urániába. A darab főszereplője Éva egy ragyogó szép nő, hiába követ el mindent, hogy férjét, egy világhírű tudóst, könyveitől, elhódítsa. A férj éjjel-nappal a könyveket bujja, miközben a szerelmet szomjazó fiatal asszony egyedül, elhagyatva tölti napjait. Ebből aztán izgatottan érdekes bonyodalom keletkezik, amely megszűli a pompás darabot. 175

* Harc a sziklacsucson. (Az Apolló-színház műsorából.) A kinematográfának meg van az a fölénye a színházak művészeite felett hogy a rendelkezésére álló modern technika felhasználásával olyan izgalmas és érdekesítő jeleneteket is megtud örökíteni, amelyekre a színpad a szűk kereteivel nem alkalmas. Ilyen alkotása a filmgyárnak a „Harc a sziklacsucson“ című kép is, amelyben a cselekmény a természet izgatató szépségével van párosítva, hogy annál élethűbb és eredetibb legyen. Kinek az idegei nem feszülnek meg, ha a hatalmas hegyóriás kiatáló csucsán két elszánt ellenséget lát egymással viaskodni. S ha izgatók is ezek a jelenetek, de szépek és természetűek s épen ezért ferköznek a szívünkhöz s váltják ki belőlünk a legnagyobb érdeklődést. A „Harc a sziklacsucson“ című klasszikus értékű képen a legfokozottabb érdeklődés is kielégítést nyer s épen ezért tüzte műsorra az Apolló filmgyárnak eme legújabb slágerét. A gyönyörű kép pénteken kerül bemutatásra utoljára változatosan és színesen összeállított műsorral, amit az Apolló színház közönségének elfogulatlanul ajánlhatunk. 177

Fegyházra ítélték a miniszter merénylőjét.

— A bécsi esküdtbíróóság ítélete Nyegus bűnygyében. —

Távirati tudósítás.

Bécs, november 30.

Ma folytatták a végtárgyalást a parlament mörénylő Nyegus ellen. Kihallgatták Paulint, aki a vádlottnak jegyet szerzett a képviselőházban és akit a merényletben való részvétel gyanuja miatt néhány napig fogva is tartottak. Kihallgatták továbbá Hoehenburger igazságügyminisztert és Stürggh gróf miniszterelnököt, mindkettőjük kihallgatása csak néhány percig tartott.

Paulin, a famunkásszövetség titkára előadta, hogy Nyeguson a merénylet elkövetése előtt nem vett észre semmitéle izgatottságot. Nem is tudakolta, hogy hol ül az igazságügyminiszter és semmi érdeklődést sem mutatott, mert hiszen Adler beszédéből alig értett meg egy-két szót.

Nyegus maga is kijelenti, hogy nem értett meg minden szót és csak akkor figyelt jobban, amikor Adler jogról, igazságról, szocializmusról beszélt. Nem tud rá visszaemlékezni, hogy miért követte el a merényletet.

Ezután kihallgatták Jukkel képviselőházi alelnököt, Kuranda udvari tanácsost, Fleisner kormánytanácsost, azt a vadászfőhadnagyot, aki a merénylet elkövetése után Nyegustól a revolvert elvette, parlamenti szolgákat és rendőröket.

Elnök (a teremörhöz): Kérem, bocsássa be az igazságügyminiszter urat.

Általános figyelem közt lép be Hoehenburger igazságügyminiszter. Az elnök fölolvassa az általános kérdéseket s azután ezt mondja:

— Excellenciádat talán nem kell figyelmeztetnem, hogy az igazat kell mondania.

Az ügyész és a védő nem kívánja a tanu megesketését.

Az elnök fölszólítására a tanu elmondja, hogy épen egy képviselővel tréfásan tárgyalt és nevetett, vagy talán mosolygott. Meglehet, hogy még akkor is mosolygott, amikor a képviselő már elment tőle.

— Egészen határozottan mondhatom, folytatja az igazságügyminiszter, hogy Adler beszédén egyáltalában nem mosolygottam, sőt erre a beszédre nem is figyeltem. Kissé előrehajlott állásban voltam, amikor az első lövés eldördült és az volt a benyomásom, hogy éles lövés történt. A következő pillanatban porfelhőt láttam és megpillantottam a merénylőt, aki fölemelte a karját, hogy újra löjjon. Több képviselő azt mondta, hogy vaklövés történt, de én egész határozottsággal állítottam, hogy éles lövés volt.

Elnök: Sziveskedjék megmondani, milyen ruha volt önön, az ülés alkalmával?

Tanu: Miután ő Felsőszőlőtől kihallgatásról jöttem, frakk és mélyen kivágott mellény volt rajtam, úgy, hogy a fehér ing majdnem egészen látható volt.

A következő tanu Stürggh gróf miniszterelnök volt. Ötvenkét éves, katolikus, nős, miniszterelnök. Ennek a tanunak megesketéséről is lemondanak a felek.

Stürggh gróf elmondja, hogy épen Dinghofer képviselővel beszélgetett, amikor a lövést hallotta. Azt a véleményét fejezte ki, hogy vaklövés volt. A karzaton végbement dolgokat nem láthatta, mert rövidlátó és mert a karzaton nagy füst volt. A merénylet után sokan azt hitték, hogy ő is megsérült, de határozottan állithatja, hogy semmi baja sem lett.

Az elnök: Nincs több kérdés, köszönöm, kegyelmes uram!

A miniszterelnök meghajtja magát a bírák és az esküdtek előtt és távozik.

Este tizenegy órakor fejeződött be a bizonyítási eljárás. Az esküdtek éjjel negyed éjjel vonultak vissza és egy órakor hozták meg verdiktjüket, mely szerint Nyegust bűnösnek mondották ki a gyilkosság kísérletében.

A törvényszék hét évi fegyházra ítélte a merénylőt, aki megnyugodott.

Negyedszázad a színpadon.

— Szendrey Mihály jubileuma. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30.

A kulisszák tarka világa talán még sohasem volt olyan tarka, mint ma este, mikor Szendrey Mihály ünneplésére gyűlt össze, színpadon alig látott embertömeg. Estélyruhás hölgyek, frakkos, szmokingos urak, kimaszkírozott szereplők. Tengernyi babér, csillogó ezüst és minden szemben a meghatottság könye.

Szendrey Mihályt ünnepelte nemcsak Arad közönsége, hanem az egész ország művészvilága, melynek képviselőiben országos nevű művészek jöttek el letenni előtte a szeretet és hódolat babérját.

A szeretet minden jelével, az elismerés válogatott kifejezéseivel halmozták el Szendreyt, akinek meghatottságában osztozik valamennyi résztvevő, akik mindegyikének kedves örömet szerző volt ennek a derék, kiváló embernek ünnepeltetése. Nem mesterségesen csinált jubileumot ült Szendrey, hanem az igaz megbeszélés minden ékességével gazdagon felpompázott örömnapot, mely összehozta mindazokat, akik huszonöt éven át megismerték és így meg is szerették Szendreyt.

Az ünnepelt művész meghatottsága őszinte volt, de ez a meghatottság ott rezgett valamennyi jelenlevő szívében, de nem fájdalommal, hanem reménnyel tele, hogy ezt a huszonötévet a diadalmas jövő még szebb, még tündöklőbb emlékké fogja tenni.

A színpadon lezajlott ünnepségről a következő tudósításunk számol be:

Ünnep a kulisszák mögött.

Leeresztett függöny. A színpadon színes, tarka sokaság. Frakkos, szmokingos urak, dekoltált nők, egy-egy maszkírozott színész. Egy kifestett arcú, parókás, alvajszos ember áll a színpad elején s a frakkos urak sorba eléje járulnak, hogy hosszabban-rövidebben üdvözöljék. Sainte groteszk látvány és mégis, mégis megkapó, meleg, különösségével könyvet fakasztó. Az élet frakkos nagyképűségével, amint a meghatott, a komoly komédiás elé járul! Huszonöt évet ünnepelnek, küzdelmes, hamar eltelt, fáradtságos, játékban eltöltött színészi hosszú huszonöt évet. Most nem színészkednek a színpadon: a függöny leeresztve — akik beszélnek, nem szerepet, nem tapsért mondanak, a rémögő hang meg-megmutatja, hogy minden szó szívből jövő, szívhez szóló.

Most egy csöppnyi gyerek áll elébe, ki az apában a jubiléum színeszt köszönti fel kedves, töredező néhány szóban s az ünneplők — már-már sírnak. Azután az ünnepelt felel: könyvek gördülnek le arcán. De a zsirfestéket nem mosák le a könyvek, néhány meleg kézszerítés, a színpad üres, pillanatok alatt kész az interriőr s — folytassuk! — fel a függönnyel, kezdődik a komédia.

(Üdvözlések, babérkoszorúk.)

A színügyi bizottság kereste fel elsőnek a jubiléum igazgatót és a színház eme legfelsőbb fórumának nevében Kádas Kálmán, a város főjegyzője így fejezte ki az üdvözlését:

Igen tisztelt Igazgató Ur! Aki a közpályán 25 éven át becsületesen és sikeresen működik, jól kiérdemelte, hogy barátai s a nagy közönség őt elismerésben részesítsék s tiszteletére ünnepélyt is rendezzenek. De, aki a színpályán, melynek utai inkább tövissel, mint virággal vannak behintve — tölt el 25 évets abból 12-3t mint igazgató, az már nemcsak elismerésre, de mindyájunk őszinte tiszteletére és nagybecsülésére is érdemes. A mi szeretett színigazgatónk Szendrey Mihálynak is kijutott ebből a szerencséből, ime ő is 25 éves jubileumát üli a színi pályán való bolyongásainak. Az ezen alkalomból tiszteletére rendezett s valóban jól kiérdemelt ünnepeltetésből az aradvárosi színügyi bizottság is kiakarja venni a maga részét, készséggel hajlja meg az elismerés zászlaját Szendrey Mihály előtt. Nem célok s nem is kíváncsom ez alkalomból Szendrey Mihály érdemeit felsorolni, hiszen mindnyájan jól ismerjük azokat, de szívesen ismerem el, hogy habár ő nem is a „Hölgyek öröme“ többé, de igenis a nagy közönség dédelgetett színigazgatója, épen oly szimpatikus, ügyes színész, mint genialis és érdemekben gazdag színigazgató. A városi színügyi bizottság, amely nemcsak az ő érdemeit honorálja, de működése felett minden alkalommal szigorú, de igazságos kritikát is gyakorol, az elismerés szerény koszoruját nyújtja át Szendrey Mihály igazgatónak ezen igaz óhajjal, hogy működését a jövőben is mindenkor a legteljesebb siker koronázza s úgy legyen ő mindnyájunkkal ezentúl is megelégedve, miként mi is megelégszünk elégedve az ő működésével. Eljen sokáig Szendrey Mihály!

Krenner Miklós dr. a Kölcsey-Egyesület nevében nyújtotta át az egyesület ezüst koszoruját és megköszöni Szendrey Mihálynak, hogy midőn az egyület hoszáfordult, mindig a legnagyobb készséggel tett eleget kérésüknek. De Szendrey Mihályt nemcsak ezért ünnepli a Kölcsey-egyesület, hanem Szendreyben a színigazgatóban a kultúra előharcosát látja és átérzi azt a szerepet, amelyet egy vidéki színigazgató a vidéki városok kulturéletében betölt. Szendrey e feladatot kitünően oldotta meg: elsőrendű kultúrtevézőnek bizonyult és ezért áll az egyesület is az ünneplők sorában.

Vetró Lajos Endre városi tanácsos Hódmezővásárhely közönségének értékes ezüst koszoruját adta át, nem ajándéskul, hanem mint mondá a becsületes munka jól megérdemelt jutalmául.

Tumó Lajos a Kossuth Lajos Asztaltársaság érdemes tagját üdvözli a jubiléumban, Mandl Vilmos dr. pedig az Aradi Filharmónikusok Egyesületének koszoruját nyújtotta át.

Tapolczai Dező a Vigaszínház tagja az Országos Színész Egyesület 1600 tagja nevében üdvözli Szendreyt baráti szeretettel s nyújtja át az egyesület koszoruját.

Gaal Gyula a budapesti Nemzeti Színház üdvözlését tolmácsolja meleghangú szavakban. A kis méhecskéhez hasonlítja a színész munkáját, mely napsugaras levegőben száll virágról-virágra gyűjti és hordja a kaptárba a mézet. A méhecske elpusztul, de a méz megmarad s táplálja a jövő nemzedéket. Ilyen Szendrey munkája is. Amiért egész életén át fáradozott, amit gyűjtött, az nem az övé, hanem azé a közönségé, mely játékában gyönyörködik és okul. A Nemzeti Színház koszoruját nyújtja át, amely szól a kiváló művészek, a

jelen igazgatónak, a derék embernek és a nagyon jó kollégának is.

Vendrei Ferenc a Vigaszínház üdvözlését tolmácsolja. Nem kívánja a művészek és igazgatók érdemeit méltatni, az édes Misi-jükhöz jöttek, hogy elismeréssel adózzanak a páratlan jó barátoknak, a kitűnő és önzetlen kollégáknak. Tiszta szívből kívánja, hogy amily friss erőben érte meg 25 éves jubileumát, ugyanazzal a fiatalos rátermettséggel érje meg működésének 50-ik évfordulóját is, a színpártoló közönség gyönyörűségére és barátai boldogságára.

Almási Endre szegedi színigazgató a szegedi színtársulat nevében köszönti Szendreyt. Legyen a mai nap a szép múlt, a dicsőséges jelen és a ragyogó jövő határköve, melynek küszöbe előtt szeretettel üdvözli s kívánja, hogy családjának öröme, az egész magyar színészet büszkeségére még sokáig szerencsésen és boldogan működjen.

Faragó Rezső az aradi ujságírók koszoruját nyújtotta át a következő meleg szavak kíséretében:

Koszorut hoztunk mi is, az ujságírók, de nem azért, mintha elakarnók annak leveleivel takarni a sebeket, amelyeket a mi tüskénk okoztak. Ezen a színpadon mondták el egyszer, Molnár Ferenc darabjában, a Liliomban: annak az ütése, akit szeretünk, s aki szeret minket, sohase fáj. Szendreyt érte a nyomtatott betűk tüskéje; érte, mint színészt, amikor csak magáért volt felelős és mint színigazgatót, amikor hatvan ember bűnéért és fogyatkozásaiért kellett számot adnia. De az ütést mindig a szeretettől és becsüléstől áthatott ember keze adta, s örült, ha a helyett cirógatást adhatott. Szendrey olyan színigazgató, aki ujságíróra s akire ujságíró sohase tartott haragot. Az ujságírók szeretete, pajtás-vonzódása szól ezeken a leveleken, amelyeket az a üzenet adok át, hogy mialatt a hátadat a további üte-seinknek szeretettel odatartod, a hát alatt a szíved maradjon friss, a tested erős, s maradjon meg abban tovább a hozzánk való tiszta, nemes barátság.

Keszler Ede a színtársulat nevében üdvözölte az igazgatót. A mai ünnep nem lezárása egy sikerekben gazdag múltnak, nem melancholikus visszaemlékezés elmúlt diadalokra, de lelkesítés, buzdítás a jelenre és a jövőre nézve. E jubileumon szükségét érzik, hogy kitárják lelkükben táplált érzelmeiket. Az egész ország ünnepel a mai nap. Kárpátoktól az Adriáig. A társulat tagjait azonban a művész iránt érzett nagyrabecsülés és szeretet is vezérli. E mai jubileum varázsolja őt vissza a 25 év előtti fiatalságának idejébe, midőn legelőször lépett, telve ideálokkal és ábrándokkal a deszkákra. A jövő küzdelmében szerencse és dicsőség kísérelje utjain...

Keszler hangja elosuklott a feltörő érzelmek hatása alatt és a megkapó jelenetnél szem nem maradt szárazon.

A társulatnak kiváló képviselője átnyújtotta a társulat ajándékát, egy ezüst író-készletet.

Nagyon kedves látvány volt, midőn az igazgató 8 éves Misi fiacskája a család koszoruját nyújtotta át apuka jubileumára.

Végül Tilger Árpád karmester nyújtotta át pár szó kíséretében a senekar koszoruját s tolmácsolta szeretetüket.

(Az ünnepelt köszönete.)

Ezután Szendrey Mihály a jubiléum színiigazgató mondott meghatva köszönetet az őt ért kitüntetésekért:

Emberi gyarlósága okozza azt — ugymond — hogy dobogó szívvel, lelke mélyéig meghatva áll itt s keresnie kell a szavakat, hogy

köszönetet tudjon mondani mindazoknak, akik a családi élet szük köréből őt a mai napon kivonták és így fényessé és örökké emlékezetessé tették számára a mai napot.

Ne kívánják tőle, hogy eme felindulásában mindenkinek méltón tudjon válaszolni. Hálás szívvel köszöni meg a főjegyző üdvözlését, amelyet ama bizottság nevében tolmácsolt, mely nemcsak felsőbb fóruma, hanem 25 esztendőn át támogatója, barátja volt és amelynek nagyrésze volt abban, hogy így szép eredményt tudott elérni.

Szive mélyéből köszönetet mond testvér városának, Hódmezővásárhelynek üdvözléséért és áldja a sorsot, hogy neki jutott osztályrészül az a szerencse, hogy Aradváros közönsége után Hódmezővásárhely közönségét is magáénak mondhatja.

Köszöni a Kölcsey-Egyesület üdvözlését. Keveset tehetett e kultur-egyesület érdekében, de amennyire ereje engedi, bármikor készségesen szolgálatára áll az egyesületnek és mindenkor öröme szolgálni, ha csak kis mértékben is ki tudja venni részét az egyesület kulturmunkájából.

A Kossuth Lajos Asztaltársaságnak és az Aradi Filharmonikusok Társaságának mond ezután köszönetet s ezután fővárosi és vidéki pályatársaihoz fordul. Az ő kitüntetésüknél nagyobb kitüntetés színészt nem érheti, kitüntetésük valódi értékét csak pályatársai tudják kellőleg méltányolni.

Büszkeség tölti el lelkét, midőn köszönetet mond a sajtó üdvözléséért. — Ne vegye rossz néven tőlem senki, — ugymond — ha azt mondom, hogy nagyon ritka dolog a színész pályáján, ha a sajtóval, annak munkatársaival valaki így hosszú ideig jó viszonyban van, s 25 éven keresztül nézeteltérés nem volt közöttük. Fogadják még egyszer hálás szívből jövő köszönetét.

Ezután a meghatottságtól el-elesukló hangon pályatársaihoz fordult, kiknek nem azt köszöni meg, hogy ezt a menyországot idézték elő számára, hanem azt, hogy több évtizedes együttműködésükkel úgy segítették, úgy vitték előre a magyar színészet ügyét, hogy csak így együttes munkálkodással érhetett el ily fényes eredményt.

Még egyszer köszönetet mond mindazoknak, kik a 25 éves jubileumán vele együtt ünnepeltek.

Lelkes éljenzés követte az igazgató beszédét.

A színpadon lefolyt ünnep után néhány perccel megkezdődött a színházban a Papa bemutatása.

A bankett.

A színházi előadás után a Fehér Kereszt szálló nagytermében több mint kétszáz terített lakoma volt. Az asztalfőn Szendrey Mihály ült Varjassy Lajos polgármester és Dálnoki Nagy Lajos alispán között. Az első felköszöntőt Varjassy polgármester mondta:

— Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! A színészi pálya Magyarországon jóformán csak az utolsó huszonöt esztendőben emelkedett arra a magaslatra, amelyen ma van, amikor már a közönség is elismeri s komolyan megbecsüli annak művelőit. Valósággal heroikus elszántság kellett régebben ahhoz, hogy valaki a világot jelentő deszkákra merjen lépni. Szendreyben megvolt az elszántság és a bátorság, hogy erre a tövises pályára lépjen. A sors nem volt vele szemben egészen meostoha s nyugodtan tekintet vissza múltjára. Mert szédületes pályát futott meg. Mint fiatal színész, az aradi színtársulat közkedvelt tagja volt, most pedig a legelőkelőbb vidéki színtársulatok egyikének igazgatója.

Ifjúkori népszerűségét mint igazgató is megtartotta. Fogadják őszinte köszönetünket ama fáradozásáért, melyet a magyar színészet

érdekeiben kifejtett azon az oltáron, melyen sok sok babért szerzett. Kívánom, hogy még több sikert érjen el. Az isten őt sokáig éltesse. (Hosszan tartó taps és éljenzés.)

Zima Tibor szerkesztő az újságíróknak és színészeknek egymáshoz való viszonyáról mondott pohárköszöntőt.

— Minden pályának megvan a maga tövise — mondta. — A színigazgatónak az újságíró a tövise. Az újságíró és a színész titokban folyton szidja egymást. De ez nem baj, mert ez a barátság, a szeretet jele. Ez közös emberi vonás, mely sok önzést tartalmaz. De hiszen önzés nélkül nincs is szeretet. Ez az önzés mondatja velünk újságírókkal azt, hogy irigyeljük Szendrey Mihály szép pályáját, amelyet a művészet szolgálatában futott be. És itt citáljuk azt a latin közmondást, amely szerint a művészet hosszú, az élet pedig rövid. Kívánom, hogy ez a közmondás így korrigáltassék Szendreyvel: a művészet és az élet legyen egyformán hosszú.

A tetszésaj csillapultával Polgár Sándor a jubileum vendégeit köszöntötte föl.

Majd Beregi Sándor dr. mondott tartalmas pohárköszöntőt az aradi sajtóra, amely szerinte a legelső a vidéken s amelynek önzetlen munkássága nagyban hozzájárult a mai nap szép sikeréhez. Ezért hálás köszönetet mond a feladata magaslatán álló aradi sajtónak és annak munkásaira emeli poharát.

Utána Nagy Sándor dr. ügyvéd mondott szellemes pohárköszöntőt, amelyvel hosszú ideig derűltésgben tartotta a közönséget. Végül Szendreyt éltette.

Szondy Géza a kisperegi református lelkész kedves reminiscenciák után a színtársulatra üritette poharát.

Várnay Jenő olvasta föl aztán Farkas Ferenc tréfás, alkalmi versét, amelyből közöljük a következő részeket:

Kezdjük hát a cséplést... Ma huszonöt éve Nem volt a babérból együtt még a kéve: Ma huszonöt éve neved édes Miskám, Még apróbetűs volt a művészet-listán. Álmodbau sem élt tán ennyi fény s halom tál: De huszonöt évvel fiatalabb voltál! Nagy az ár, míg kis fán természetes babér lett: Elfizetél érte szép huszonöt évet.

Kétszer ha élhetnék az életet végig, Jutnánk az elsőnél öreg bölcsességig, S kezdődne a másik bölcs fiatalságon: Mennyi öröm, összhang élne a világon! Ámbár hogy az élet így is szép, barátom: Vilmus, Malvin arcán bizseréggel látom. S hogy rímusból így is sok válik valóra, Táncoz, kis bokákkal bizonyítja Dóra.

Fűszerét a szépnek tovább is mondanám, De két asszonyszempár villámát ontja rám: — Mi? Boka kell nektek? Bizsergés? Me-

[legség? — S otthon egyre gyébrebb lesz a kötelesség?... — Ejna, édes, ejna, jubiláló fivel, — Bizony olykor egy kis szivmelegítő kell! — Valami szokatlan... Ámha jutna terünk, — Nekibuzdulásnál tovább ugye merünk.

Jubiláló-kornak az a balzsamirja: Szónok kicifrázza, a sajtó megírja. Már csak muzsacsóktól hangos ott a légyott, Hol Papá-ig jutnak Bilitzki kadétok. Ambicióröncsünk új szerepet vállal Járunk a fórumon tekintélyszakállal. Ez mint erkölcsbakter, az mint zord bizottság, Azért bizony marad foltozatlan sok zsák.

De elkalandoztam... Huszonöt esztendő Bus forгатagjában kincstárunk veszendő. Győző-nek a pénze kevesebb, mint neked, S ő mégse vállalna jubiláns szerepet. Kérdezzük Beregit, melyért vivot tusát, Nem szórna-e szélnek a doktorátusát. Ötven körül, mikor jár az ostrom balnál, Hogy győzze, mint győzte a harmincon alul?

Kiket itt ez asztal ünneplőkül tisztel, Velamennyin, akik — jól behintve liszttel — Holt vízre jutottak, nem érzik-e velem: Bármilyen jó: rang és mód, de jobb a szerelem? Megállapodásnál szebb az egotverő, Lüktető ifjuság, pazaroló erő!

Sejtse bár, hogy sorsa ugy fordul, mint nekünk: Minden gyönyörök közt legszebb, hogy küzd-betünk.

És most édes Miskám, hadd adjam be néked Még néhány kanálban a huszonöt évet. Nagy bu ne eposszen, hogy jubiláns lettél, Csapás ez, mely ellen nem védekezhettél. Kérdezd csak Nagy Sándort, ki ül törvény [mellett:

Jubileumsebre tud-e jogvédelmet? Műszakértők díszét, Nemess Zsigát szinte: Minő balzsam volna hathatos szerinte?

És ha valahol, ugy a színészi pálya Hol az ember helyét mindennap megállja S ha még direktornak felcsep azonfelül Legyen, mint a macska, másként elpenderül. Agához mennyi pók kötözi fonalát S lesve zugból zengi a közérdek dalát. Ezer szemmel lásson, ezer nyelven értsen Járjon tojástáncot, érdeket ne sértsen.

És most édes Miskám, gyötört jubilánsom, Fel ne háborodjál ennyiféle gáncson, Mig Harmath Józsaival és Novák Irénnel, Rivaldán keresztül flörtölhetek én el Nem teng itt a muzsa vizen, zabkenyéren... S én, mi hiba van is, megenyhülve mérem.

A miben e rigmus pótásra szorulna Elzengem új dalban — huszonöt év múlva

Szendrey Mihály vála: zolt most az őt ünneplő pohárköszöntőkre.

— Amikor a színész iskolából jó huszonöt esztendővel ezélt kimentem az életbe, az én jó tanárom és atyai pártfogóm: Csiky Gergely ezzel bucsuztatott el: „Fiam, maga még senki, maga csak most fog tanulni és sok tövis fogja megsebezni, amíg végül zöld ágra vergődik.“ És osakugyan sok bánatban volt részem, amíg végre színigazgató lettem. Azt hittem, hogy az lesz az a bizonyos zöld ág, de mondhatom, hogy ez inkább száraz ág. (Ellentmondások.) Mondhatom, hogy keserves pálya ez, mert hiszen a direktort mindenkinek joga van bírálni, szidni. Ha a színház meleg, ha a színház hideg, annak a direktor az oka. Ha rossz az előadás, azért az igazgatót szidják. Na de én azért nem panaszodom. Vannak ugyanis színigazgatók, akik — mint mondani szokták — „disznóhan“ vannak. Hát én is ezek közé tartozom. Aldott jó közönségem van, vannak kitűnő jó barátaim, a sajtóval sohasem volt bajom, színügyi bizottságom pedig olyan van, amilyent az egész országban alig találunk. Szivemnek őszinte szeretetét és meleg barátságát tolmácsolom az én jó barátaimnak és a színügyi bizottság minden tagjának. A színügyi bizottságra és különösen annak vezetőjére, Varjassy Lajos polgármester egészségére üritem poharamat.

Hosszantartó éljenzés követte az igazgató szavait s amely után Beregi dr. közölte, hogy eddig 162 üdvözlő távirat érkezett, amelyek között van Wickenburg István gróf fumei kormányzó és Molnár Viktor kultuszminiszeri államtitkár is.

A szép társaság még sokáig együtt volt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Zugbankárok a vádlottak padján.

— Az ügyész vádbeszéde. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 30

A bankárok bűnpörében ma, a tárgyalás tizedik napján a pörbeszédre került a sor. Délelőtt Timkó Zoltán dr. királyi ügyész mondta el nagystilű vádbeszédét, amelyben éles jogi argumentációval világított rá a bonyodalmas pör minden részletére.

Örvendetes — ugymond — az a föllendülés, amelyet a budapesti tőzsde az utolsó esztendők során fölmutat, de a fény háttérében ott húzódik meg az árnyék, a tőzsdei játék el-fajulása az ugynevezett differenciális ügyletek alakjában. A szerencsevadászatnak ez a fajta etikai tekintetben semmiféle tekintetben sincs

fölötte a szerencsejáték más fajainak. Ezek közé a szerencsevadások közé tartozott Neumann Miksa is. Az ügyész azután a Neumann-cég alapításának történetére és üzleti tevékenységének jellemzésére tért át. A cég behálózta a tőzsdéhez nem értő feleket s egyetlen célja volt, hogy őket kizsákmányolja. Ezért választott ki olyan papirokat, amelyeknek árfolyama esésnek volt kitéve. Azután a felek beugratására szolgált a *Financieller Wagweiser* című szaklap és ezzel kapcsolatban a cég ügynökeinek tevékenysége. Kifejtette azután az ügyész, hogy Neumann minden esetben mint önszerződő fél lépett föl s a megbízások legnagyobb részét nem effektualta. Az ügyész azután jellemezte a cég taktikáját, amelyet kömmittenseivel szemben követett, hogy a megbízók egész fedezetüket elveszítsék. Az ügyész bizonyítva látja a család minden alkotó elemét a vádoltak üzleti eljárásában s ezért a vádat főtartja valamennyi vádlott ellen, kérve a vádlottak súlyos megbüntetését.

Az ügyész beszéde után a bíróság a tárgyalást holnap reggel kilenc órára halasztotta.

Leköszönt

a vezérkar főnöke állásáról.

— Ellentétek Aerenthal és Konrad báró között. — Hivatalos szépitgetés. — Schemua altábornagy az új vezérkari főnök. —

(Saját tudósítónktól.)

Bécs, november 30.

Az osztrák-magyar hadsereg történetében jelentős korszak kezdődik Ferenc Ferdinánd trónörökös szereplésével, aki mint a király rendelkezésére álló vezére a hadseregnek a maga személyes akaratát érvényesíteni tudta a leg-hatalmasabb udvari befolyással szemben is.

A trónörökösnek tulajdonítják mindazokat a változásokat, amelyek a hadsereg modernizálása érdekében az utóbbi tíz esztendőben megtörténtek és amelyek különösen azóta folynak a legnagyobb intenzivitással, mióta sikerült a vezérkar éléről Beck grófot a király akaratának ellenére is eltávolítani.

A Beck gízistéma bukásával kezdődik Hötzenndorfi Konrad bárónak, a vezérkar mostani főnökének Európaszerte figyelemmel kísért szereplése, aki azt az elvet vitte be a hadseregbe, hogy az a legegyszerűbb tényszerűség kell tenni. „Fel kell hagyni — mondotta — a defenzívával, az osztrák-magyar hadseregnek feladata az offenzíva”. Különösen óriási feltűnést keltettek a monarchia déli részén végbement nagy átalakulások, erődítmények megteremtése és egyáltalában a hegyi útegeknek szaporítása és már a katonai körökben régóta tudott dolog, hogy a vezérkar főnöke a hadsereget nem Oroszország és nem a Balkán-államok ellen képezte ki, hanem Oroszországban látta azt a jövőbeli ellenséget, amely ellen a monarchia katonaságának sikra kell szállania.

Már Schönauich báró hadügyminiszter idején éles ellentétek voltak a hadügyminiszter és a vezérkari főnök között, aki a hadsereg fejlesztésének aietetését tartotta élete feladatának és keveselte mindazokat a pénzbeli áldozatokat, amelyeket a monarchia parlamentjei és delegációi a hadsereg tökéletesítésére megszavaztak.

Egész nyíltan beszélték az utolsó esztendőben a delegáció ülés-ei alatt, hogy Hötzenndorfi Konrad a trónörökös révén elégedetlenségét fejezte ki a király előtt Schönauich bárónak magatartása miatt, aki megelégedett azokkal az összegekkel, amelyeket a népképviselések rendelkezésére bocsájtottak és elítélte a hadügyminiszternek azt a kijelentését, miszerint a hadsereg fejlesztése nem mehet túl a népek anyagi erején.

Már akkor azt mondták, hogy ebből a konfliktusból vagy Schönauich vagy a vezérkar főnökének bukása fog bekövetkezni. A hadügy-

miniszter a trónörökösrel ellentétbe kerülve hamarabb volt kénytelen otthagyni állását, mint a vezérkari főnök, aki azonban meglepetés-ként és valóságos szenzáció gyanánt a mai nappal szintén távozik magas méltóságából.

A trónörököshöz igen közel álló Reichspost című bécsi lap ma reggel már úgy látszik, hogy a készülő esemény leplezésére egy igen fura római hírrel szolgált. Egy olyan külpolitikai változást jelentett be, amely a vezérkar főnökének külpolitikai terveivel teljesen azonos.

Mint bécsi tudósítónk jelenti ugyanis, a Reichspost, a keresztényszocialista lap mai számában nagyfontosságú eseményről ad hírt. Római tudósítójának jelentése alapján azt írja, hogy Olaszország kilép a hármas szövetségből és a francia—angol—oroszententéhez csatlakozik. A nagyfontosságú távirat leglényegesebb részei a következők:

Róma: Az utóbbi napokban itt a hármas szövetségi szerződések lejáratára vonatkozó pourparlék folynak. Ezeknek a megbeszéléseknek, amelyeket Barrière Kamill francia nagykövet vezetett be, látszat szerint az az alapja, hogy Olaszország lépjen ki a hármas szövetségből és csatlakozzék Franciaországhoz és szövetségeseihez. Az olasz kormány a megbeszéléseket szívesen fogadta és több fontos pontra nézve meg is egyezett. Olaszország a hatalmak új csoportolása esetén is fean akarja tartani a balkáni kérdést, különösen pedig Albániát illetőleg az előbbi megállapodásokat.

Eddig a Reichspost híre. Estig megváltozott a helyzet.

Az óriási feltűnést keltő eseményről a következőket jelenti tudósítónk:

Bécs, november 30.

Teljesen váratlanul és szenzációként hatott politikai körökben a kora esti órákban elterjedt az a hír, hogy a vezérkar főnöke Hötzenndorf-Conrad báró beadta lemondását, melyet a király elfogadott. A hírt nemsokára hivatalosan is megerősítették.

A lemondás okaként a legkülömbözőbb verziók keringtek és igen komoly körökben kijelentették, hogy e lépés már régóta várható volt miután Aehrenthal gróf külügyminiszter és Hötzenndorf-Conrad között hosszabb idő óta óriási ellentétek mutatkoztak, különösen Ausztria-Magyarországnak Olaszországgal szemben való magtartása miatt.

Hötzenndorf Konrad báró régóta sürgette az osztrák-magyar határoknak Olaszország ellen való megerősítését és egyszerűs mind arra törekedett, hogy Olaszországot a hármas szövetségből kitessekeljék. Különösen most vált akuttá az ellentét, miután Hötzenndorf Konrad arra igyekezett, hogy az olasz-török háboruban Ausztria-Magyarország határozottan az olaszok ellen foglaljon állást.

Ezt a hírt, amely ugylátszik a hivatalos körökhöz is eljutott a Pester Lloyd az esti órákban demantálja és Hötzenndorf Konrad báró lemondásának okairól a következőket jelenti:

„A vezérkari főnök lemondása azokkal a nehézségekkel áll kapcsolatban, amelyek a hadsereg létszámemelésénél hónapok óta mutatkoznak. Konrad báró nem titkolta el elégedetlenségét a felett, hogy a hadsereg kiegészítésére irányított igyekezése oly lassan megy előre és igen gyakran legnagyobb elégedetlenségének adott kifejezésért azon mozgalom iránt, mely az új véderőtörvény életbeléptetését késlelteti. Miután egyelőre még semmi kilátás sincs arra, hogy a felemlt létszám életbelépenné fogva kéayszerítve érezte magát, hogy a királynak beadja lemondását.”

Utódjául Semua Balázs altábornagyot emlitik, ki most a hadügyminiszteriumban van beosztva.

HIREK

Ifjusági kongregáció az aradi főgimnáziumban.

— Naponta mise, hetenkint gyónás. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30.

Fehér Alfréd aradi minorita áldozár, az aradi királyi katolikus főgimnázium közbeccsülésben álló hitoktatója nem nézhette azt, hogyan aratja le előle a felsőbb fórumoktól jövő elismerés babérját Metzger Márton dr. főreáliskolai hitoktató a főreáliskolai kongregáció megalakításával. Azokat a babérleveleket nemcsak Metzger számára tartogatják — gondolta az eddig esőndes működésű Fehér Alfréd és nagy ambícióval fogott hozzá a Mária kongregáció megalakításához a főgimnáziumban.

Tegnap és ma sorra végigjárta a főgimnázium egyes osztályait és kenetteljes hangon jelentette be a kongregáció megalakítását. Rövid, de sokat mondó prédikációjában utalt arra, hogy már a főreáliskolában is átértették a fiucskák a tömörülés jelentőségét, tehát a gimnázium növendékeinek se szabad e mögött maradni.

— Éa különben — jelentette ki a lelkész — nem kényeszeritek senkit arra, hogy belépjen az ifjusági kongregációba, de azt mondhatom, hogy aki letette a belépési fogadalmat, annak hiven is kell teljesíteni azt, amire szavát adta. Ez a kongregáció a vallási élet erős megszilárdítását célozza; de nemcsak a külvilág számára, nem csupán a forma kedvéért alakulunk meg, hanem hogy komolyan műveljük lelkünket. Aki belép a kongregációba, számoljon azzal, hogy naponta reggel hét órakor misét meg hallgatni a templomba és hetenkint legalább egyszer meggyónja vétkeit.

Hogy ilyen szigorú szabályokkal megtudjon alakulni a főgimnáziumban az ifjusági kongregáció, azt kétségesnek tartjuk. De talán nem is az a fontos; talán némely pedagógusnál nem is az a lényeg, hogy működjön az a lélekidomító egyesület, hanem hogy Barkóczy főmester előtt érdemeket szerezzen, ha mással nem, legalább a kísérletezéssel.

— Kereskedő és iparos urak szíves figyelmébe ajánljuk — a fősaizonra, valamint a karácsonyi és újévi ünnepekre való tekintettel, — hogy hirdetéseiket a lapban való előnyösebb elhelyezés érdekében mielőbb feladni szíveskedjenek. A hirdetés felvétele végett meghívásra megbizottunkat készséggel azonnal elküldjük.

— Föllért Károlyt megoperálták. Budapest-ről jelentik: Föllért Károlyt, a posta- és távirada kiváló vezérigazgatóját, tegnap délután a Vöröskereszt-egylet Erzsébet-kórházában megoperálták. A műtétet Lumniczer tanár osztályán Polják Lajos dr. végezte. A vezérigazgató az operálás után rögtön jobban lett s már fájdalom is elmúlt. Néhány nap még a kórházban marad, mivel nyugalomra van szüksége.

— Olaszország céljai. Berlinből jelentik: A Lokal Anzeiger konstantinápolyi levelezője egy aktív államférfiutól arról értesült, hogy a porta titkos értesülés szerint még mindig számol azzal a lehetőséggel, hogy Olaszország az Aegai-tengeri céltalan flotta-akció és blokád helyett, — amely a hatalmakkal konfliktusba keverhetné, — a Dardanellák vonalát fogja megtámadni és meg fog jelenni Konstantinápoly előtt.

— Aradi tanftöböl könyvkereskedő. Néhány nap mulva új név kerül Ingusz I. Andrásy-téri könyvkereskedésének címtáblájára. Ezt az üzletet ugyanis Juhász Ferenc aradi tanító és

Maidt és Schrodt

Arad, Andrásy-tér 17.

(Reinhart-ház.)

Férfi kelengye óriási választékban.

Nagy raktár nyakkendő különlegességekben — Férfi felöltők, Raglanok és gummi kabátok 80 koronától. 2168

Intézeti flu kelengyek dus választékban.

Szabott árak! — Szolid kiszolgálás!

Városi és megyei telefon 766

Simon Béla aradi könyvkereskedőségét vásárolták meg. Juhász Ferenc, mint a Kölcsey-egyesület könyvtárosa nem egyszer adta bizonyosságát az irodalom kiváló ismeretének, a melynek új pályáján bizonyára nagy hasznát fogja látni.

— A pap és a szakácsnője. *Teplie-Sönauból* jelentik: *Moldau* falu katolikus plébánosa, *Göhlert Ignác*, néhány nappal ezelőtt fiatal szakácsnőjével együtt eltűnt. A községhez írt levelében azt mondja, hogy viszonyai megváltoztak és nem maradhatott többé falujában. Arra kéri hivatottait, hogy ne törjenek pálcát fölötté és tartsák meg jó emlékezetükben. A plébános *Halléba* ment, ahol át fog térni a protestáns hitre és szakácsnőjét feleségül fogja venni.

— Aranylakadalom. *Zoltai Mátyás*nak a tanítóképző intézet zenetanárának édesatyja *Zoltai János* és felesége, született *Bartl Krisztina* a napokban ünnepelték házasságuk ötvenedik évfordulóját. A rokonok, barátok és tisztelők jókívánságokkal halmozták el a magas kort és szép jubileumot elért házaspárt.

— Karácsonyi külön vonatok Arad és Budapest között. A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erősebb személyforgalom akadálytalan és rendes lebonyolítása, valamint az utazó közönség kényelme érdekében a rendes személyszállító vonatokon kívül külön személyvegyes és személyszállító tehervonatok fognak közlekedni. Az Aradot érdeklő vonatok ezek:

Budapest keleti pályaudvartól Aradig december 22. és 23-án külön személyvonat közlekedik I. II. és III. osztály kocsikkal. Indul Budapest keleti pályaudvarról este 9 óra 5 percekor, érkezik Aradra reggel 5 óra 7 percekor. — *Budapest keleti pályaudvartól* Nagyváradig december hó 23-án külön személyvonat közlekedik I. II. és III. osztály kocsikkal. Indul Budapest keleti pályaudvartól délután 5 óra 40 percekor, érkezik Nagyváradra éjjel 1 óra 46 percekor. — *Szolnoktól Budapest keleti pályaudvarig* folyó évi december hó 26-án és 1912. évi január hó 1-én külön személyvonat közlekedik I. II. és III. osztály kocsikkal. Indul Solnoktól délután 3 óra 15 percekor érkezik Budapest keleti pályaudvarra este 6 óra 15 percekor. — *Aradról Budapest keleti pályaudvarig* folyó évi december hó 26-án és 1912. évi január hó 1-én külön személyvonat közlekedik I. II. és III. osztály kocsikkal. Indul Aradról este 9 óra 1 percekor, Budapest keleti pályaudvarra érkezik reggel 5 óra 30 percekor. — *Szeged-Rókusról Békéscsabáig* december 23-án külön személyvonat közlekedik I. II. és III. osztály kocsikkal. Indul Szeged Rókusról délután 9 óra 10 percekor, érkezik Békéscsabára délután 12 óra 38 percekor.

— Emberkínzó őrmester. *Budapestről* jelentik: Ma reggel hat órakor a Nádasdi-kaszárnyába szolgálati fegyverével agyonlőtte magát az 52. számú gyalogezred egyik közembere. *Bus István* a neve az öngyilkos katonának, aki a 14. században szolgált. A szerencsétlen legény, aki már harmadik évét szolgált, nem tudta tovább tűrni Richter szolgálatvezető őrmesternek a kegyetlenkedését és ezért menekült a halálba. Ezt beszélik a kaszárnyában és

az öngyilkos katona pajtásai azt mondják, hogy amilyen kitűnőek, jószívűek, elnézők és emberségesek a tisztjeik, olyan kegyetlen ember az őrmester. Ahol csak lehetett, belekötött *Bus Istvánba*, akit üldözött, zaklatott egyre farsztó szolgálathoz küldött. Szólni persze senki sem mert és ezért *Kalmár kapitány*, századparancsnok, akiről a legnagyobb szeretettel és ragaszkodással beszélnek a katonák, nem is tudhatta meg az őrmester visszaélését. A szerencsétlen véget ért katona levelet hagyott hátra a tőrparancsnokságnak, *Kalmár kapitánynak*, anyjának és kedvesének.

— *Achim András* arcképe. A csabai képviselőtestület parasztpártjának tagjai annak idején azzal az indítvánnyal mentek a csabai közgyűlés elé, hogy volt vezérüknek, *Achim Andrásnak* arcképét festesse meg a város a közgyűlési terem számára. Az indítványt a közgyűlés elfogadta, valamint helybenhagyta a megyei közgyűlés is, ahova az ügy felelősségéért került. A megyegyűlés határozatát a törvényhatósági bizottság csabai tagjai azonban megfellebbezték és így az ügyiratok a belügyminiszterhez kerültek döntés végett. A csabai Népegylet a múlt héten tartott gyűlésében elhatározta, hogy ez ügyben küldöttséget meneszt fel a belügyminiszterhez, egyszers mind a küldöttség vezetésére *Kristóffy* kéri fel. A küldöttség tagjai tegnap jártak Budapesten. *Kristóffy* azonban családi ügyei miatt nem vezethette a miniszter elé őket és így a négytagú deputáció *Bródy Ernő* demokrata képviselőt kérte fel, hogy közzé adja *Jakabffy* államtitkár, ki nál jelenleg az ügy aktái vannak. A kiküldöttet tehát kénytelenek voltak Csabára visszatérni anélkül, hogy a miniszterrel, vagy az államtitkárral beszélhetek volna.

Frank L. András szabadlábra helyezése. *Frank L. András* tudvalevőleg ügyvédje, *Nagy Sándor dr.* után szabadlábra helyezését kérte a törvényszéktől, mert egészségi állapota megkívánja, hogy mielőbb elhagyja a rabkórházat. Miután a törvényszéki orvosok bizonyították, hogy *Frank* tüdőbaja előrehaladott stádiumban van, az ügyész hozzájárult a védő kéréséhez s a vádtanácsnak indítványozni fogja a szabadlábra helyezést. A vádtanács holnap dönt az ügyben s miután az ügyész sem ellenzi a szabadlábra helyezését, minden valószínűleg el fogja is tesz a vádlott kérésének.

— Megyebizottsági tagválasztások. Aradmegye törvényhatósági bizottságában öt hely üresedett meg a nyáron. A közgyűlés november 30-án tüzte ki a választásokat, amelyek Csermón, Marospetresen, Szemplakon, Tótváradon és Ujpanáton ma minden rendszavarás és nagyobb izgalom nélkül történtek meg. Csermón *Horváth Iván* apátii körjegyzőt, Marospetresen *Virág Sándor* marospetresi körjegyzőt, Szemplakon *Petrík Lajos* községi jegyzőt, Tótváradon *Schramm Róbert* soborsini takarékpénztári vezérigazgatót és Ujpanáton *Horváth László dr.* szolgabíróvá választották meg egyhangulag, illetve tulnyomó többséggel Aradmegye törvényhatósági bizottsági tagjává.

— Erdőségés. *Nagyszalontáról* jelentik: *Tisza István* grófnak *Telak* község határában lévő 50 holdnyi erdőterülete legett. A kár több ezer koronára rug.

— A debreceni egyetem. *Debrecenből* jelentik: Debrecen város köztörvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén tárgyalta a városban felállítandó harmadik egyetemnek kérdését és elhatározta, hogy december havában a város képviselője után a törvényjavaslatot be fogják nyújtani a képviselőházhoz.

— Az aradi Lloyd ösztöndíja. Az aradi Lloyd-társulat ma tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy az Aradon többször és szép sikert aratott hegedűművésznevelőket, *Berger Károlyt*, háromszáz korona ösztöndíjjal támogatja tanulmányában, melyeket a világhírű *Sefcsiknél* végez Bécsben.

— A kereskedők házának. *Csermák Agoston* ur a Központi Szálloda bérletje 50 koronát adományozott az Aradi Kereskedők Köre névvel alapja javára, melyért ezuttal is hálás köszönetet mond *Tedeschi Viktor* elnök.

— Elsüllyedt magyar hajó. *Párisból* jelentik: A *Gironde* folyó mellett a *Szt. István* nevű magyar gőzös összeütközött egy spanyol gőzössel az utóbbinak hibája folytán. A magyar gőzös elsüllyedt. A magyar hajón a legpádásabb rend uralkodott és sikerült az összes utasokat és a legénységet megmenteni. Amint a kapitány utolsóinak elhagyta a hajót, az azonnal elsüllyedt.

— Cigányfurfang. Ez év február havában *Kovács Dócsa* és *Kovács Flóra* cigánysuhancok üstifoltozás ürügye alatt belopóztak *Sipos István* seprősi lakos házába. Mialatt a gazda egy pillanatra eltávozott, a két cigány átkulatta szobáját s egy imakönyvből 16 darab huszkononást kiloptak. A pénz egy részét *Csurár Danila* nevű társukkal s a vele vad házasságban élő *Kirpios Mária*val élelmiszerekre költötték, de a lopott pénzen nem lakmározhattak sokáig, mert a esendőrök hamarosan elfogták a diazes társaságot. Az aradi kir. ügyészség lopás büntetése miatt emelt vádat a két Kovács ellen, míg *Csurár* és életpartját organdóval vádolta. A mai tárgyaláson a vádlottak azt igyekeztek bizonyítani, hogy a pénzt nekik maga *Sipos* adta, hogy ezért egy láda hamis ezüstöt szállítsanak, ezt a ravasz kifogást azonban egyáltalán nem tudták bebizonyítani. A kir. törvényszék *Kovács Dócsát* és *Kovács Flórát* lopás vétségében mondtatta ki bűnösnek s ezért 4, illetve 2 havi fogságra ítélte. A két orgazda 6—6 havi fogságot kapott, de a büntetést a bíróság a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 29-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: *Gules Sebő* asztalosnak *István* nevű fia, *Kiss Mátyás* vasúti hivatalnoknak *Magdolna* nevű leánya, *Varga Lajos* sírásónak *János* nevű fia, *Nedics Marinkó* napézmosnak *György* nevű fia, *Zsilák Mihály* asztalos segédnek *Ilona* nevű leánya, *Spitsaler Rudolf* sütőtulajdonosnak *János* nevű fia, *Paulisán Mihály* fuvarosnak *Mihály* nevű fia. Meghalt: *Barca Anna* 18 hónapos leány, *Iika Jánosné* 40 éves, szücs neje, *Szilágyi Ernő* 7 éves fia. — Házasság nem fordult elő.

— Nagy háborúságot okoz ma a családban az, ha szereteteinknek venni szándékolt karácsonyi és ujévi ajándékot nem *Hirsch Jenő* óras és ékszerésznel (*Forrai- és Rákóczi-utca sarkán*) szereznék be, mert csak ott kaphatók a legizlésesebb arany és ékszeráruvak legolcsóbban! *Próbálja meg — nem bánja meg.* 5772

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruháza
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kosuth szoborral szemben.)

Nagy választék!!!

3802

Olcsó árak!!

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

— Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk *No-vák Rudolf* fogműtermét Arad Szabadság-tér 5-6 szám alatt, dr. Kronstein-ház.

— A hölgyközönség figyelmébe! Az uralmólgyközönséget értesitem, hogy Szentpál-utca 3. alatt egy angol és francia női ruha műtermet nyitottam, ahol a legújabb divatlapok szerint női kosztümöket és felöltőket legjutányosabban készítek. Becses partfogásáért esedezik Szauerland Andor. 5028

— Könyvtárvétel folytán olcsóságok *Kerpelnél.* 4871

— Esperantó nyelvtanok és szótárak *Kerpelnél.* 5419

— Legjobb cigarettahüvelyek *Kerpelnél.* 4871

— Francia illkörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 füveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 4510

TARKASÁGOK.

(Szendrey a huszonhatodik év kezdésén.) Tudvalevőleg minden nemű és fajta jubileumnak az az egyik nem épen jelentéktelen jó oldala, hogy utána — Blaumontag következik. S ez nagyon természetes: a jubileumok bankettel vannak összekötve, a bankettek többé-kevésbé ivással, de legalább is kisebbfajta „lumpolással”, következőleg a bankett utáni napon az ünnepltek és ünneplők katzenjammeresek.

A Szendrey bankett rendezői is nagyon jól ismerték ezt az ósrégi láncokoskodást s mivel a banketten a társulat minden tagja részt vett, arra kérték a direktort, hogy holnapra ne írjon ki próbát. A direktor némileg méltányolta is ezt a kérést, azonban — valószínűleg csak azért, hogy a feketetábla ne maradjon üresen — egy próbát mégis kiíratott: holnap délelőtt 11 órakor Rigollettót kellene próbálni az énekes személyzetnek. Ez a rendelkezés főleg a kórus tagjait érintette kellemetlenül s ezért egyik derék kardalos elhatározta, hogy a közzivü direktornak — megmondja a maga véleményét. Az akontóra való különös tekintettel személyesen nem fejezte ki rosszallását, de módot talált arra, hogy az névtelenül mégis a direktorhoz kerüljön.

A színpadon még folyt a szép ünnepség s kint a feketetáblán már függött a drákói rendelet. Az elmés kardalos egy pillanatra otthagya a diszszónokokat s mire az ünneplő közönség távozott a színpadról, a táblán a rendelet alá a következők voltak írva:

— No, maga szépen kezdi a huszonhatodik születését! Majd rendezünk mi még egyszer magának jubileumot!

(Fájdalom csillapító.) Egyik aradi fogorvosnak van egy vásott fiacskája. Annyit rakoncátlankodott, hogy végre is tegnap az édes apja megverte. Verés közben így szól a gyerek az apjához:

— Máskor apám, mielőtt megversz, adjál be *hokaint*, hogy ne érezzem a fájdalmat...

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

Hivatali közlés.

Budapest, november 30.

Készárú.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Kínálat korlátozott, vételkedv gyenge, 8 ezer mm. változatlan.
Az árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Dél szériát	2 órai szériát
Buza 1912. áprilisi	11.83	11.84 11.83—11.83
Köze 1912. áprilisi	10.37	10.88 10.89—10.89
Fügeti 1912. májusi	8.46	8.47 8.45 8.46
Zab 1912. áprilisi	9.83	9.84 9.83—9.84

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— November. 30 —

Magyar aranyjáradék $4\frac{1}{2}\%$	110 60
Magyar koronajáradék $4\frac{1}{2}\%$	90 55
Magyar koronajáradék $3\frac{1}{2}\%$	78.75
Magy. földteherm. kötvény $4\frac{1}{2}\%$	91.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92 50
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	220.—
Fizaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	153.—
Oszták járadék papírban	91.75
Oszták járadék ezüstbe	94.75
Oszták járadék aranyban	115.75
Oszták koronajáradék $4\frac{1}{2}\%$	91.75
1880. évi osztrák államsorsjegy	164.—
Oszták magyar bankrészvény	19.90
Magyar hitelbank-részvény	853 50
Oszták hitelintézet részvény	852 25
Osztr.-magy.-államvasut. részvény	782 50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.10
Német birodalmi márka	117.60
London vista	240 40
Páris vista	95.57%
20 márkás arany	28.52

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Péntek, 1911. december hó 1-én

C) bérlet

C) bérlet.

A p a p a.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Róbert de Flers és Gaston Armand Caillavet. Fordította: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

De Larzac	Szendrei M.	Georgina	Harmath J.
Jean Bernard	Dr. Beregi S.	Ceclie	Novák Irén.
Jocasse abbé	Várnai Jenő.	Jeanne	Vendrey V.
Charmeull	Győző A.	Lucy	Neogrady D.
Aubriu	Herold Ede.	Jeannine	Nógrádi M.
Bigorre	Szabó Lajos.	Verviers	Vas Jenő.

Kezdeté este $\frac{1}{2}$ 8 órakor.

URANIA

szegedi népszínház.

(Báró Simonyi-szabó 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1911. december 1.

1. A lakodalom. Mulatságos. — 2. Az új női kalap. Humoros. — 3. Philadelphiai állatkert. Nagy látványosság. — 4. A szegedi huszárezred ideji Hubertus löversenye. — 5. Szerelmi vágy. Társadalmi dráma két felvonásban.

Előadások a. a. $\frac{1}{2}$ 8 órától kezdve este 11 óráig

Bélyérek: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

As előadások tartama 3 óra.

As előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma pénteken, 1911. december 1-én:

1. Jumping testvérek. Varieté szám. — 2. Mire képes a nevelés. Dráma a való életből. — 3. A szent Niluson. Természet utáni felvétel. — 4. Harc a sziklacsucson. Szenzációs dráma. — 5. Pali automobilgázolványa. Kacagató. — 6. A Galamb és a véreze. Szenzációs társadalmi dráma. A munkásleányok életéből.

Az előadások kezdete délután $\frac{1}{2}$ 8 órától folytatódásgosan 11-ig tartanak.

Bélyérek: Pályoly ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-és hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyessedőknél.

Saját zenekar.

Ruhatár. — Buffet.

Könyv-, papír- és zenemű

kereskedésünket a teljesen modernül felszerelt raktárral

folyó évi december hó 10-én Weitzer János-utcai üzletünkbe

helyezzük át.

Karácsonyi
ajándékcikkeinket

december 10-ig az Andrassy-téri üzletünkben, december hó 10-ike után a Weitzer János-utcában árusítjuk.

Saját érdekében kérjük az igen tisztelt vevőinket, hogy vásárlásaikat karácsonyra december hó 10-éig főtéri üzletünkben eszközölni sziveskedjenek.

Ingusz I. és Fia
könyvkereskedő cég.

A legelegánsabb női felöltők csak

GYÖRGY MENYHÉRT

ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON: 855.

ARAD ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

OCASSIO ELADÁS

A közelgő karácsonyra való tekintettel, az összes raktáron levő árak a mai naptól mérsékelt árakon lesznek eladva.

OLCSÓ ÁRAK.

FELHIVÁS!

A magyar irodalom és művészet minden ágában forrongások és megújulások idejét éljük. Új hitet, új célokat hirdetnek a holtanapok, kik a magyar költészet és zamatát akarják megőrizni.

A női szépséget, melyben a költészet minden bája, elbűvölő harmoniája összpontosul, ugyancsak a modern kor fegyverével, ártalmatlan, kipróbált arckrémmel, szépítőszerszerrel kell az ósdi vénülés ellen megvédelmezni.

A női szépség költészetének egyik kiváló eszközeivel, a törv. védett **Dr. Biró-féle Havasi Gyopár-crém**mel, ez a legnagyobb mértékben sikerült is.

A jelenkor modern női csaknem mindannyian használják a női szépség e biztos hatású eszközét.

A dr. Biró-féle HAVASI GYOPÁR-CRÉME ára:

Nagy tégely 1 K. — Mosdóvíz 1 K. — Szappan 70 f.

Főraktár: KOLOZSVÁR.

5093

Dr. Biró-féle gyógytár, Mátyás király-tér 6. sz.

Kapható ma már minden gyógyszerárban és drogériában.

GARAI KÁROLY
RÉZ ÉS VASBUTOR GYÁRA
ARADON
JÓZSEF-FÖHERCZEG-ÚT 11.
TELEFON 647.

5371

4 1/2 %-os nagy kölcsön

birtokokra, házakra, szállodákra, villákra, továbbá építkezési hitelek is gyorsan és előnyösen azonnal megszerzettnek és lebonyolítottatnak

HOFFMAN JAKAB

BUDAPEST, VI. TERÉZKÖR-UT 1 a., III. EMELET 8. 4475 Telefon 49-67.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket **ceillárokkal**

együtt kedvező ártételek mellett szerezni és szállítani

KOCH DÁNIEL

világoscsengő és telefonberendezési vállalat Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Permetezőjavítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

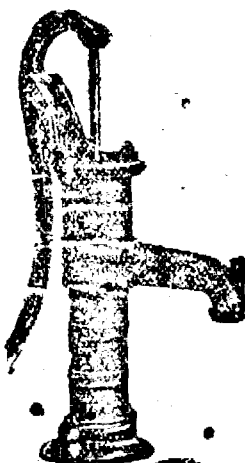
és hozzá való legjobb minőségű gummicsővek legolcsóbb gyári árakon. A szivattyu-hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztáltságot azonnal továbbítottatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik, és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendő

golyó szelepekkel. 1701

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyenjavítás) hozzá való országos egységes csavarok

és a legjobb minőségű, belül gummirózott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

hozzávaló

csövekkel

a legolcsóbb gyári árakban.

HÖNIG OTTÓ

m. kir. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyukészítő.

Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

Szenzáció

a

Forray-utcában.

Tulhalmozott áruraktár miatt ujonnan megnagyobbított helyiségünkben a **karácsonyi vásár**

megkezdődött!!

- 1 vég rumburgi vászon 3 75 kr.
- 6 női ingre — 19 kr.
- Szintartó zephir french mtrje — 17 kr.
- Szintartó csikos tennis-flanell mtrje — 37 kr.
- Angol strapa kelme mtrje — 97 kr.
- Himzett vászon v. batist Blous — 97 kr.
- Egy damast abrosz 6 szalvétával — 97 kr.
- 5 drb len törülköző — 97 kr.
- 5 drb len pohár kendő — 97 kr.
- Egy tigris flanell takaró — 97 kr.
- Egy alsó lepedő varrás nélkül — 97 kr.
- Egy damast futó és közép aszurrál — 97 kr.
- Egy Madapolan női ing himzéssel — 97 kr.
- Egy harasz női mellény 1 47 kr.
- Egy vég 23 mtr cerna kanavász 4 97 kr.
- Divat bársonyok bluz v. pongyolára — 87 kr.
- Patent bársony minden színben — 65 kr.
- Horgolt selyem sálak — 87 kr.

Férfi osztály.

- 6 pár férfi vagy női harisnya — 97 kr.
- 6 pár szintartó zephir menchetta — 97 kr.
- 6 drb 5 rétü gallér — 97 kr.
- 5 drb selyem nyakkendő válogatva — 97 kr.

Szőnyegek, függönyök, diványterítők mélyen leszállított árban! Vidéki megrendelések pontosan eszközölköztetnek. Meg nem felelőt becsereidnk, vagy a pénzt visszaadjuk. Kérjük a helybeli hölgyközönséget kirakataink szives meglátogatására.

5306

Tisztelettel:

Popper Testvérek

divatáruháza

Arad, Forray-utca

Telefon 162.

Porosz szalon

vasaláshoz darabos uradalmi

jutányos áron kapható

fűtőszén bükkfaszén REUSZ MÓR és FIA

1a porosz

diókoksza és csomagolt faszén

Aradon, Boros Beni-tér 12. sz.

Telefon 162.

1857—1911.

Kisjenő község elöljárósága.

3694—1911. tkv. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Egy régi istállónak tűzoltó szertárra leendő átalakítása 1429 korona 12 fillér költségen belüli ár mellett elrendelve lett. Ezen építkezés biztosítása iránti versenyárgyalásra 1911. évi december hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája tüzetik ki. Bánatpénzül 200 korona készpénz csatolandó a zárt ajánlatokhoz.

Csupán írásbeli zárt ajánlatok fogadtatnak el, melyek folyó évi december hó 15-ig nyújtandók be az Aradvármegyébe kebelezett Kisjenő község elöljáróságához.

Ajánlattevőknek kijelentenie kell ajánlatában, hogy a feltételeket ismeri és elfogadja.

A közszállítási szabályzatok feltételei betartandók lesznek. A feltételek a versenyárgyalás megtartása előtti napig is megtekinthetők Kisjenő község házában.

Kisjenő, 1911. évi november hó 24-én.

5775

Községi elöljáróság.

Figyelem!

50.000 pár cipő.
4 pár cipő csak 8 korona.

Néhány nagyobb gyár fizetési zavarai miatt, mélyen az előállításí áron alól, óriási cipőkészlet kirusításával vagyok megbizva.

Minden megrendelőnek 2 pár férfi és 2 pár női tűzős cipőt szállítok a legújabb formában, elegáns szegelt talppal, fekete vagy barna bőr. Nagyság szám vagy mérték szerint. 4 pár utánvét mellett csak 8 kor.

GELB A. cipőkiviteli áruháza

KRAKAU, No. 40 S.

Tomtetszót becsérélek vagy a pénzt visszaadom.

5782

Eladó

Petrozsény főutcáján, az Emke szállóval szemben, két utcára nyíló nagy

sarok telek.

Értekezni lehet Behm Benőnél Arad, Wesselényi utca 27.

5741

26348/1911. kh. sz.

Hirdetmény.

Vulcu J. Maxim gépgyáros aradi lakos Fábán László-n. 5-6 sz. a telkén vas, fém és acélöntöde felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884: XVII t. cz. 27. §-a értelmében a telep helyszin tárgyalására határidőül folyó évi december hó 6-án d. e. 8 órájára kitzetnek, a melyre az érdekeltek ez uton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszin és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi december hó 6-ig mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthezős a netáni észrevételek irásban ugyano t, élő szóval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtehető, mert a menyiben ilyenek nem emlittetének, s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telep engedély az idézett törvény 30. § a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1911 évi november hó 27-én.

5777

Sarlót,
főkapitány.

Árverési hirdetményi kivonat

A máriaradnai kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Victoria takarékos és hitelintézet végrehajthatónak 222 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék illetve a máriaradnai kir. járásbíró-ság területén levő az alsókövesi 202. sz. tkvi A I. 1. sor, 290. hrsz. ingatlanokra 60 korona és az alsókövesi 128. sz. tkvi A. I. 1—3, 5., 6. rsz. 346., 349., 457., 617/a—25. és 719—720/a—b 28—a—28 hrsz. ingatlanra 1800 korona mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határidőül 1911. évi december hó 16. napjának d. e. 10 órája Alsóköves község házához tüzetik ki.

Ezen árverésen a fentirt ingatlan birtok-jutalék a kikiáltási ár kétharmadánál olcsóbb áron el nem fog adatni. Amennyiben ezen összeg el nem éretik, az árverést a kiküldött felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény cikk 42. §-ában jelöltóvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szá-

bályszerű elismervénnyel átszolgáltatni.

Kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság.

Máriaradna, 1911. évi július hó 21-én

Polgár, s. k.

kir. járásbíró.

5774

5320—1911. pmsz.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál jonnanszervezett, a városi fizetési rendezési szabályzatban a VIII. fizetési osztályba sorozott 3600 kor. kezdőfizetéssel és 1040 kor. lakbérilletményvel javadalmazott építésmérnöki állás főispáni kinevezés utján 1912. évi január hó 1-től betöltendő.

Felhivom azokat kik az 1883. évi I. t. c. 10 §-ában meghatározott képesítéssel és építésmérnöki oklevéllel bírnak s az építésmérnöki állást elnyerni óhajtják, hogy a képesítéstük és eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelendő, méltóságos Urbán Iván Arad vármegye és Arad sz. kir. város főispánjához címzendő pályázati kérvényeiket hivatalomba 1911. év december hó 15-ig nyujsák be.

A kinevezendő köteles állását 1912. január 1-én elfoglalni.

Arad, 1911. november 20-án.

Varjassy,
polgármester.

Háztartási és
pipere, cikkek legolcsóbban

Vojtek és Weisz

drogueriájában

Aradon.

1497

Fajtiszta **riparia-portalis** alanyon oltott, elsőrendű dugyökérzetű bor- és csemegefajta 5709

szőlő-oltványokat

síma valamint **riparia-portalis** szőlővesszőket ajánl gyökeres és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

szőlőoltvány telepe ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: **Deák Ferencz-u. 3. sz. a.**

Telefon 229.

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, akit asztma, tüdő- és gégefő tuberkulózis, tüdőcuccsburnt, tüdővész, makacs köhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyötör s eddig nem talált orvoslást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk **teljesen ingyen egy könyvet képekkel** Guttman dr. orvostól a Finsen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot kitűnő diétikus teáinkból. Ezeket magasztalják, akik eddig használták. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő diétikumot **tüdő-tuberkulózist (tüdővész), asztma, krónikus gégefő- és gégefőhurut** ellen rendelték és magasztalták. **A tea nem titkos szer, Lieber-féle növényekből készül, amelyeket császári rendeletre szabad forgalomba bocsátottak.** Ára olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhadják. Hogy minden betegnek minden rizikó nélkül alkalmas adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegség felől mindenképp világosíthatassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával **teljesen ingyen és bérmentesen.** Tessék levelezőlapot írni Puhlman & Co. címre, Berlin 947. Müggelstrasse 25. 5659

Árlejtési hirdetmény.

A nagyváradai gör. kath. Káptalan kezelése alatt álló, „Pavel“-féle segélyalap tulajdonát képező, Aradvármegyébe kebelezett Marosborsa (Berzova) községben lévő nagyvendéglő tartozékaival együtt, jelen állapotban, zárt ajánlatok és nyilvános árlejtés útján 1912. évi február hó 1-től kezdődőleg egymásután következő három évre bérbe fog adatni.

A nyilvános árlejtés határidejéül 1911. évi december hó 26. napjának d. e. 10 órája a marosborsai (berzovai) gör. kath. lelkészlaknál kitűzetik.

A kikiáltási ár évi kettőezer korona. A részletes feltételek a marosborsai (berzovai) gör. kath. plébániai, a bokszei gör. kath. esperesi és a nagyváradai gör. kath. egyházmegyei hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. 5751

Nagyvárad, 1911. november 22.

A nagyváradai gör. kath. Káptalan.

Alkalmi vételek és eladások

Ékszer- és ezüstművekben

Arad legnagyobb óra- és ékszerárkiára

Deutsch Izidor

Órasz és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

Arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételre vagy más tárgyra átcsereztetnek

TELEFON 438. TELEFON 438.

ALAPÍTOTT 1889.

Várhoz László

uri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 3. sz. (Minorita-palota.)

Elvállalja minden e szakba vágó legújabb divatszerinti

férfi-, női- és gyermek-cipők

készítését fájós lábakra is, pontos kivitelben jutányos árért. Készít továbbá bármely fegyvernemhez tartozó önkéntes urak részére előírással cipőket a legjobb minőségű bőrből. Ortopéd-cipők és vidéki megrendelések 24 óra alatt készülnek. A lugosi honvédezred tisztikarának szállítója. B. pártfogást kér 8951

VÁRHOZ LÁSZLÓ.

Elegáns, sikkes férfi ruhákat

ugyszintén 5494

uradalmakhoz szükséges libériákat

olcsó árak mellett készít

Wertheim Jenő,

Englis Hause uri szabóság

Arad, Boros Beni-tér 6.

Feltűnő olcsóságok!

Karácsonyi és újévi ajándékok legolcsóbb

beszerzési forrása

Az alant felsorolt áruk újévig leltározás miatt leszállított árban kaphatók: Damaszt asztalemlő és ágykiszéletek, szőnyegek, vásznak, női- és férfi-szövetek, parchetek. stb.

MAUTHNER R.

olcsó áruhaza

Hunyadi-utca 1. szám. 5621

Ezelőtt Bolezni Antal CZERNÓCZKY M. I.

uri és női cipész-üzlete 3361

Salacz-utca 2. szám.

Hol mértékutáni rendelések legújabb francia vagy amerikai fazonban, legszebb kivitelben, jutányos árban készíttetnek.

Saját készítményű czipőraktár

legújabb divat szerint.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Czernóczy M. I.

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezné

felkeresni vételkény-

szert nélkül

Vogel László

műtárs és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát,

tört aranyat vagy más

tárgyakra becserelem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Új leányiskola-épület.

!! Hatóságilag engedélyezett kiállítás !!

Hoffmann Sándor

Arad, színház-épület.

E héten igen nagy olcsósági vásár u m.: kitűnő női fekete trico keztyűk 20 krajcár, barchet és tennis blousok 150 frt, női szövet aljak, igen jó szabás 2-25 frt, szörme boák 2-25 frt-tól kezdve gyári árban.

Óriási választék mindenféle karácsonyi ajándéknak alkalmas cikkekben. Szőnyeg, függöny, ágyterítőkmesés olcsó árakban. Kitűnő glace bőr keztyűk minden színben, fehér és fekete 75 krajcár.

Tiszta selymek most 85 és 98 krajcár. E cikkből még van vagy 25 coupon. 5033

120 cm. széles szövetek 47 kr. tól kezdve.

Maradékok meglepő olcsó árakban.

Vászonmaradékok 28, 30, 32, 35 krajcár.

Igaz Sándor ékszer-, ezüstmű ARAD, Andrássy-tér és óraüzlete, (Minorita-palota.) 4311

Szolidan szabott árak! Figyelmes kiszolgálás!

Magy választék briliáns-, arany- és ezüstékszerekben. Külön helyiségben I. rendű chinaezüst áruk.

Vároai és megyei telefonaz. 321. Alapítva 1902. évben.

MEGNYILT

Rendelhető 857. sz.
telefonon.

Rendelhető 857. sz.
telefonon.

A
„DÓZSA
KENYÉR”
GYÁR

Kapható:
minden jobb
fűszerkereskedésben.

5721

Kapható:
minden jobb
fűszerkereskedésben.

RADNAI-ÚT 11.

Ez a rovatban minden az egy-
vagy két oldalasnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri u. 22.
Kiadóhivatali telefon: 157. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján küldendők — a szerkesztés a szöveg előír — avagy levélbélyegekben. Tudakozóknál a hirdetés száma mindenkor küldendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban félhuzaddal jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kiváratára díjtalanul megszerkeszt. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.**

LEVELEZÉS.

Egy kísérlet

Legendő hozzá, hogy a „Mimosa“-
haj-crém csodás arcfinomító hatá-
sáról meggyőződjön. Egy tégely ára
1 korona. Egy drb. szappan 70
fillér. Hanzu Nestor, Vöröskereszt
Drogeria. 3621

G. 26.

Köszönöm a küldeményt, nagyon
kedves, hogy rám gondolt. Leve-
lében irtak nem ok arra, hogy
ritkábban találkozzunk, csak vi-
gyázni kell az idő megválasztásá-
nál. Alig várom, hogy mielőbb
ismét lássam, addig is pacsiját
csókolom. 5786

Női kezek

Ápolására legjobb a Vojtek és
Weisz kézfinomítója. III-5251

Babuska

Miért nem ír? Üdvözlí Bubi. 5345

Angol és francia

Illatszerek, pouderek, szappanok,
tésük, hajtük és hajkefék dus vá-
lasztékban. Hanzu Nestor, Vörös-
kereszt Drogeria. 3621

Lola.

Már megint mással láttam. Baj
lesz. Cáró. 5346

Valódi francia

gummikülönlegességek legnagyobb
választékban és legolcsóbban He-
gedüs Gyulánál. 5451

KIADO LAKÁS.

Kiadó lakás.

Gyermektelen tisztviselő családnál
egy csinosan berendezett külön be-
járható butorozott szoba azonnalra
is kiadó. Bővebbet Aulich Lajos-
utca 7/e. alatt.

Egy elegáns

utcai butorozott szoba külön be-
járattal, azonnal kiadó Edelspacher-
utca 1. sz. 5760

Kiadó lakás.

Illés-u. 54. sz. alatt, a Kossuth-ut-
cához közel, három szobás lakás,
kényelmes mellékkeliségekkel,
nagy szőlőskerttel, azonnal kiadó,
esetleg eladó. Bővebbet Szabadság-
tér 7 sz. I. emelet. 5787

A poloska

teljes kiírtása csupán Vojtek és
Weisz biztos szereivel érhető el.
III-5251

ALKALMAZÁST KERES.

2 1/2 éves

bizonyítvánnyal rendelkező német
kisasszony ezonnalra állást keres.
Cím a kiadóban. 5785

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek

6 éves kis leányomhoz intelligens
német kisasszonyt. Cím a kiadó-
hivatalban. 5776

Allástalanok!

Férfiak és nők azonnal tartós napi
keresethez jutnak, helyben. Cím
a kiadóban. 5788

Irodistanó 5783

azonnal felvétetik Ehrenfeld Ignázt
fűszernagykereskedésében, Arad.

INGATLAN.

Eladó

Révai-utca 2. sz. ház. Bővebbet
ugyanott. 5489

Eladó ház.

Schweidel József-utca 18. számú
ház eladó. Bővebbet ugyanott. 5638

Eladó magánház.

Dessewffy-utca 7. sz. a. új ház
fürdőszobával, előnyös feltételek
mellett, eladó. 5011

OKTATÁS.

Okleveles tanítónő

elvállalja mindkét nembeli elemi,
polgári vagy felsőbb leányiskolai
tanulók tanítását, valamint festé-
szetet és kézimunkát is. Cím a
kiadóhivatalban. 5742

Magánvizsgálatokra

gymns. reál és polg. isk. magántan-
ulókat vagy korrepetálásra bejár-
ókat mérsékelt díjazás mellett
elvállal az izr. fiuinternátus Arad,
Chorin Áron-u. 1. 5778

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perolint
Vojtek és Weisztól. III-5251

Állandó tanfolyam:

Gépirás: az összes rendszerű gépe-
ken. Gyorsírás: Gabelsberger-rend-
szer, levelező és vitairás. Könyvelés:
egyszerű és kettős, amerikai. —
Tagas, jól fűtött és világított új
tantermeimben mérsékelt tandíj
mellett minden hónapban új 3-3
hónapos kurzus vesszi kezdetét.
Jelentkezni bármikor lehet, mert
a mulasztást különórákban, díjta-
lanul pótoljuk. Beiratkozni az
egyes szakokra is lehet. Első-
rendű tanerők vezetése mellett, a
jó eredmény elmaradhatatlan! Díj-
talan, biztos állásközvetítés! —
Ziffer Sándor írógepvállalata, József
főherceg-ut 7. 4904

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Saját gyártmányú cipőket

ajánlunk a n. é. közönségnek. Aki
egy próbavásárlást eszközöl, meg-
fog győződni azoknak tartósságá-
ról. Mértékutáni rendelések leg-
pontosabban teljesíttetnek. Aradi
Cipészek Termelő Szövetkezete, Szab-
adság-tér 15. a „Piros csizmához.“
8451

Valódi francia

és angol illatszerek, hölgyporok,
 kölni vizek, arckrémek s más
cosmetikai cikkek legnagyobb vá-
lasztékban Hegedüs Gyula kefe,
pipere és illatszere kereskedésében.
5451

Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv-
és papir kereskedésében Arad,
Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz.
2551

Új női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szives figyel-
mét felhívom Arad, Forray-utca,
gr. Hunyady-palotában megnyitott
és modernül berendezett női kalap
divattermemre, ahol legelegánsabb
őszi és téli bécsi és párizsi modell
kalapok dus választékban legol-
csóbb árakban kaphatók. Kitűnő
tisztelettel Havas Gizella. 4931

Tea törmelék

finom, zamatos logolcsóbban Voj-
tek és Weisznál. III-5215

Most szerezhetőek be

legjutányosabban karácsonyi aján-
dék tárgyak, levelepapírok, ima-
könyvek, fadisztárgyak festésre,
égetésre, tárczomunkákra. Általános
nagy árkedvezmények. Mesés és ifju-
sági iratok felárban. Krausz Paulin
színházépület. 4814

Hízott dísznökat

és sütni való szópós malacokat
ajánl Hehs Vilmos Aradon, Deák
Ferenc-utca 11-12. 5740

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és
Weisznál. III-5251

Karácsonyról

visszamaradt legdivatosabb doboz
levélpapírok teljesen ép dobozok-
ban 25% engedménnyel lesznek
kiárultva Ingusz I. és Fia könyv
és papirkereskedésében Andrassy-
tér 16. Maurer-féle kilométer auto-
mobil- és kerékpár térkép ára 60
fillér. 555

Poloskák

és azok petéinek biztos kiírtására
Radical poloskairtó folyadékot hasz-
náljon. Egy üveg 60 fill. Hanzu
Nestor Vöröskereszt Drogeria. 3621

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos,
nyugott 2 butorozott utcai szoba
Luther Márton-utca 1. sz. a., eset-
leg azonnal is átvehető. 5188

Egy harminc év óta fennálló

jóforgalmu szatócsüzlet korcsma-
és trafikengedéllyel, házzal együtt,
amelyben szép gyümölcsös kert
van, eladó. Bővebbet a Körösvölgyi
pálinkarakartárban, Andrassy-tér 5.
szám. 5744

Eladó

igen jó forgalmu kézmű és divatáru
üzlet, Aradmegye legforgalmasabb,
legnagyobb környékkel és megye
szerte híres piacokkal bíró helyén,
visszavonulás miatt. Cím a kiadó-
hivatalban. 5781

Kitűnően jövedelmező

kisebb sarok bérház bármilyen
üzletnek alkalmas, a Szabadság-tér
mellett 15.000 forintért eladó. Cím
a kiadóban. 5784

KÖLÖNFÉLE.

Kiadó

az idény hátralevő részére egy
földszinti színházi páholy. Érte-
kezhetni 575. telefon sz. alatt. 5776

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy csésze
Vojtek és Weisz féle teát igyék.
III-5251

Ügyes kárptos

ajánlkozik e szakmába bármily
kárptos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, egy saját műhelyé-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfelemlés
nélkül. Stáhl M., Thököly tér 7. sz.
2287

Épület és díszmű bádóga

munkákat legjutányosabban készít
egy helyben, mint vidéken Diamant
Jenő Weltzer- és Kazinczy-utca sarkán
(Polgári iskolával szemben.) 3681

Ha nem jól eszik

a hízója, adjon neki Vojtek és
Weisz hírneves állat tápporából.
III-5251

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzéli Péter-utca 2. (a színház)

A KÖZPONTI SZÁLLODA

modern szellemben vezetett télikertjében a nagyérdemű közönség a legkényesebb igényeket kielégítő konyhát és italokat

talál. Színház után meleg vacsora. Esküvőkés banquettek részére külön termék. **Mindennap elsőrangú cigányzene. Kávéházban exquisite vacsora.**

5511

Kiváló tisztelettel:

Csermák Ágoston szállodás.

HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

ajánlom a legmodernebb angol és francia szabásu

FÜZŐIMET

Készítetek pongyola, has és halcsont nélküli fűzőket a legújabb módszerrel. Elfogadok fűzők tisztítását és alakítását.

Ernyőkülönlegességek dus választékban. Ernyőjavításokat ugyszintén áthuzatokat olcsón és pontosan eszközlök.

5646

VARGA D. DANI

fűző- és ernyőkészítő

ARAD, Andrásy-tér 20.

Telefon 808.

Uj üzlet!

Tömegeges pénztakarítást érhet el, ha **Czitter Dezsőnek** ujonnan megnyilt

VERSENY ÁRUHÁZÁ-BAN

Weitzer János-utca főpostával szemben szerzi be férfi és női, őszi és téli divatcikkait u. m. csipkeszövetek, csipkék, selymek, női kosztümkelmék, francia flanel, barchet, férfiszövetek, ugyszintén női és férfi feltűnő szövetek, melyek legjutányosabb gyári árakban vásárolhatók. **Mindenemű maradékok feltűnő olcsó árban lesznek árusítva.**

Kérem mindezekről vételkényszer nélkül mielőbb meggyőződni!

Szives pártfogást kér:

CZITTER DEZSŐ

verseny áruháza.

5322

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Női felöltők

Orizai választék legújabb őszi és téli ujdonságokban.

Legújabb angol felöltők,
divatkabátok,
plüsch kabátok,
női bundák,
costümök,
leány- és gyermek felöltők,

gyermek ruhák,
kész aljak,
juponok,
divat bluzok,
gyászruhák, gyászbluzok,
Jutányos szabott árak.

4147

Radó Gyula

uj divatáruháza Arad, Andrásy-tér. (Weitzer-u. sarok.) Telefon 238.